

Hug. Grotii Batavi Syntagma Arateorum : opus poeticae et astronomiae studiosis utilissimum

<https://hdl.handle.net/1874/214863>

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ]. Opusculum hoc ἢ Θεονοργίαν ἀργυροτάειον Proclus & Theon vocant. Φαινόμενα astrorum est proprium. Aristoteles aliique sæpè stellas vocant φαίνόμενα. Titulo hoc libros scripserunt plurimi, ut ante Aratum, Eudoxus Cnydius, Lasus Magnus, Aristophanes Byzantius, & Hermippus, & Hegesianax, quorum meminit Ptolemaeus in illo Epigrammate:

Παρθ' ἠγνοσάν μ' ἔπει, ἢ ἔριμα ποσὶ τὰ κρητ' αἰθρη
Τέρρα. Ἐπαλοὶ παύξαι τὰ φαίνόμενα,
Βίβλους ἰσχυρότερον, ἴσκι σκοπέδ' ἀφάμαρτον,
Ἀλλ' τὸ λεπτολόγησεν ἄστρον ἕξ ἄστρον.
Laudat Rex Ptolemaeus Aratum λεπτολογίας gratiā, ut & Callimachus:

Ἰατρὸς ἢ λεπτὸν
Ῥῶτος ἀρ' ἰατρὸν ἄστρον ἢ ἀστρονομίαν.
De hisce Arati lucubrationibus extat splendidissimum Cinnæ Epigramma, quod apud Isidorum inuenies:

Hæc tibi Arateis multum inuigilata lucernis
Carmina, quis ignes nouimus æthereos,
Læuis in aridulo malua conscripta libello,
Persica conuexit munera nauicula.

Cæterum dubiandum non est quin Aratus opusculum hoc suum ex aliis præcedentis æui auctoribus concinnarit. Quid itaque mirum si Cicero ait: *Constat inter doctos homines, ignarum Astrologia ornatissemis atque optimis versibus Aratum de celo stellisque scripsisse.* Præcipuè verò Eudoxum esse imitatum ista Auieni indicant:

Hic primum Cnydæi nadium senis intulit astris,
Mortaléma; loqui docuit conuexa Deorum,
Posteà subiungit:
Qua rursus ingenio numerosaq; Solemibus idem
Iuppiter efferrī melius dedit:

Ergo Aratus Eudoxum carmine transtulit, quod & sequentia indicant. Celebre est illud Fabij de Arato nostro iudicium: *Materia Arati motu caret, ut in quâ nulla varietas, nullas efficit, nulla persona, nulla cuiusquam sit oratio.* Sed quod ille vitio videtur vertere, id Ptolemaeus Rex, & ipse Callimachus non excusant modo, sed & admirantur, πλοὺ λεπτοῦ ἔχοντινιρουν. Sed quid potuisset, in Virginis fa-

bulâ expressit: In reliquis, id quod voluit. Quæ sequuntur apud Quintilianum: *Sufficit tamen operi, cui se credidit parem, omnino respiciunt illos versus.*

ἔστι δ' εἰλω

ἀπλοῦν τάτε κίχλα, τὰ τ' ἀβίβλα σήματ' ἐπιπῶν.

1. *Ἐκ δὲ ἀρχόμεθα.*] Citat Clemens Alexandrinus Strom. V. ἀρχόμεθα. Ego alterum præfero: Ita Hesiodus Theogoniā:

Μουσῶν Ἐλικονιάδων ἀρχόμεθ' αἰδέων

Et postea:

Τυῶν μουσῶν ἀρχόμεθα.

Et Theocritus Aratum imitatus:

Ἐκ δὲ ἀρχόμεθα καὶ ὡς διὰ λήγατε μῦθον,
Virumque Maro sequutus est isto carmine,

Ab Ioue principium Muse: Iouis omnia plena:
Ille colit terras, illi mea carmina cura.

2. *Μουσῶν ἢ δὲος.*] Citat apud Eusebium Aristobulus Peripateticus ἦ, & infra αἰήτη ἢ ἦ καὶ ἠμέθαι πάντες.

3. *Τὸ γὰρ καὶ γῆος ἰσμεν.*] Citat Apostolus Paulus scribente Lutā: *ἐν αὐτῷ (τῷ θεῷ) γὰρ ἔωρον καὶ κινεῖται καὶ ἰσμεν, ὡς ἔτις τ' καὶ ὡς ποιητῶν ἐρέουσιν.*

Τὸ γὰρ καὶ γῆος ἰσμεν.

Quod ex hoc loco desumptum monet Clemens Strom. I. & V. Vndeliquet ea quæ Aratus hîc canit nō de aère cum Germanici Scholiaste intelligenda esse, sed de Deo. Bene quisquis ille qui διαρρησὶν illam ἀρατείας φωνῆς scripsit ait intelligere Aratum ἢ ὄντων βασιλῆα: vel ut ego malim inibi legi βασιλέα. Nam & Theon ait βασιλέος ἢ ἢ ὄλων καὶ πατρὸς ὁ θεός.
4. *Ἀστρον.*] Videtur legisse Asclepiades ἄστρον pro ἀστροῖς.

5. *Καὶ φουτὰ γὰρ ἄστρον.*] Eusebius ὑπέσταν.

6. *Ἀστρον διακρίνας.*] Hunc locum innuit Manilius, cum canit:

Sentirentq; Deum gentes quàm maximus esset,
Quis sua disposuit per tempora, &c.

7. *Ἐξ ἄστρον.*] Ut scensus sit expeditior lego,
ἀπὸ ἄστρον, ὡς ἄστρον ἔστι ἐμπιδα πάντα φῶν.]

8. *Πρώτον καὶ ὑπὸ τῶν.*] Homerus:

Ἐν σὶ μὲν ἄστρον· σὶ δ' ἄστρον —

Hesiodus:

2 Σφῆς δ' αὐτὰς ἀφ' ὅτι καὶ ἕσπερον αἰὲν ἀείδειν.
Theognis:

Ω ἀναλητῆς ἤϊ, διὸς τέκος ἔπει σείο
Λίσσομαι ἀρχόμενος, ἔδ' ἀναπαυόμενος.

Theocritus Id. 17. vt supra citauimus:

Εκ διὸς ἀρχόμενος καὶ ἐς δία λήγει μῦθον.

Et ibidem:

Ἀνδρῶν δ' ἂν πτελεροῦντο εὐὶ πρῶτοι λέγεσθω,
καὶ πύματοι καὶ μέσοι.

Εσπίψατο.] Theon exponit ἐφ' ἧμισιν. Sed
puto non malè cum Clemente Alexandrino le-
gi posse ἐσπίψατο. Ità Homerus dixit:

Εἰ δέ τι τέρεα πάντων, τὰ τ' ἕρπονός ἐσπέψα-
ντο.

16. Αὐτὸς καὶ ἀσπτεροῦ ἦτορ.] Duplicem expositio-
nem affert Scholiastes. Prior est, vt disjunctè
intelligamus, per ἀσπτεροῦ ἦτορ Heroas anti-
quos, quorum nonnulli nomina sideribus de-
derunt. Altera est, vt coniunctim hæc de Ioue
intelligamus, quasi dicat: καὶ ἐπὶ αὐτὸς εἶ,
καὶ ἡ ἀσπτεροῦ ἦτορ, vt Auienus dixit, Atque
aut pariter gemini. Sed non malè eò possit re-
ferri quod Iuppiter sit Sol nonnullis, & ἀσπ-
τεροῦ ἦτορ, quæ duo explicauimus in Onoma-
sticis. Capellæ dicitur prima progago, hoc est
ad verbum ἀσπτεροῦ ἦτορ.

17. Μειλίχην μῦθα πάντα.] Imitatur Maro:

Me verò primum dulces ante omnia Musa,
Quarum sacra fero ingenti percussus amore,
Accipiani, celiq; vias & sidera monstrant.

18. Ἀπιδός.] Æolicum est, vt ἄμυδος. Hoc in
versu pro ἰόντες multi ἰόντες legerunt. Sed est
ἄπιδός ἀπὸ ἀπείων sermo.

Συναχίς.] ἡ debet geminari, vt apud He-
siodum. συναχίως ἐμάχοντο.

21. Ἐξ δ' ἀνάλαον.] Rectè: ἀνάλαον Æoli-
cum est pro ἀνατάλαον, vt ἀδελφός, ἀμύδιλος.
ἄπιδός, ἀμακίλος. Aliter legit, aut
intelligit Leontius qui ait: Ἐδόν ἢ τ' ἀξόνα φα-
σιν εἶναι τ' ἀπιδός τὸ ποιητὴ ἀπλάου καλεσθῆναι
Non Germanicus, qui transfert:

Libratatq; tenet terras.

23. Περὶ δ' ἕρπονός αὐτὸν ἀγνῆ.] Grammatici
exponebant, ἕρπονός ἀπιδός ἦτορ ἀπιδός αὐ-
τὸν τ' ἀξόνα. Pessimè: nam axis

Οὐδ' ὀλίγον μετακίσεται.

Scholiastes ita: ὀδὲ ἕρπονός ἀπιδός ἀγνῆ τὰ
ἄσπρα. Mihi non displicet Mathematicorum
lectio:

Περὶ δ' ἕρπονός αὐτὸν ἀγνῆ

Leontius: καὶ ἀξόνος λέγει, ἔπει ἀπιδός αὐτὸν ἕρ-
πονός ἀγνῆ. Manilius hoc modo:

Sideretes circa medium quem voluitur orbis
Æthereosq; rotat cursus.

Vide etiam cætera quæ inibi præcedunt & se-
quuntur ex Arateis translata.

26. Ὑψόθεν ἀπιδός.] Aratus vbique Horizon-
tem vocat Oceanum, vt & Homerus, quod

optimè veteres obseruarunt & infra clarius pa-
tebit.

27. Ἀρῆσαι.] Nomen ἀρῆσαι Aratus more
Grammatico, hoc est suo, nam & ipse erat
Grammaticus, deriuat δὲ τ' ἀρῆσαι ἀρῆσαι.

Ἀλλήλων.] Ita nempe vt prioris caput con-
uersum sit ad clunes posterioris (quod omninò
verum) non quod quæque suum caput ad suas
nates inclinet (eo quod capite demisso appa-
reant) vt voluit Aristarchus. Bene & clarè
Germanicus: caput alterius super horrida terga
Alterius lucet. Ἰζύα Scholiastes ἀκνησῆν inter-
pretatur. Manilius caudam: ait enim: vna-
que caudam Vergit in alterius rostro: vel si ita
malis, Vertit in alterius rostrum.

28. Δίπτερον εἰς δὴ δέει.] Scholiastes distinguit:

Δίπτερον εἰς δὴ δέει, ἕρπονός ἕρπονός ἰδαίον
Sed vtunque legat non facile persuadebit de
Dicto monte. Dictum noui, Dictum non noui.
Zenodotus Mallotes δίπτερον pro διπτάμω per
syncopen dictum putauit, quod vt non planè
improbem facit primò quod dicat δὴ δέει. de-
inde quod partui apta hæc herba, ideoque eà
coronatam Ilithyiam fingit Euphorion:

Στεφανμένη φαλιγγίσι σιωλότις ἀρῆσαι.
Tum quod, cum à capris Iupiter feratur enu-
tritus, hæc herba capris sit amicissima, præfer-
timque in Cretâ. Imò aded (vt ait Theon) βί-
λοι ἀθαλάσσι αἰγῆς ὀρύττωσι αὐτὴν καὶ δὴ ἀπιδός
τὸ βέλ. Virgilius:

Dictamnium genitrix Cretæâ carpit in Idæ
Puberibus caulam foliis, & flore comantem
Purpureo: non illa feris incognita capris
Gramina, cum tergo volucres hæsere sagitta.

Cicero II. de Natur. Deor. Capras auditum in
Cretâ ferat, quum essent confixæ venantiâ sagittis,
herbam querere qua dictamnium vocatur, quum
cum gustauissent sagittas excidere dicunt à corpore.
Quod si coniectura in hunc auctorem recipi-
tur putem ego legendum:

Δίπτερον εἰς δὴ δέει ἕρπονός ἕρπονός ἀρῆσαι.

Nam nemo est Græcarum literarum non igna-
rus qui literarum λ. & δ. itemque ν. & ε. in scri-
bendo ignoret affinitatem multis erroribus an-
sam dedisse. Quod ad alteram vocem attinet
scire oportet in quibusdam codicibus ἀγνῆ
legi. Restat vt rem doceamus quia de verbis
& literis euicimus. Hesiodus, cuius imitatore
testantur omnes Aratum, ait in Theogoniâ:

Πέμψαν δ' εἰς λόκους κρήτης εἰς πίονα δήρον
Ὀππότε ἀπ' ὀπλόβου τρωάδων ἦμελλε περὶ
Ζῆνα μέγαν: τ' αἰ οἱ εἰδ' ἕρπονός ἕρπονός
Κρήτη ἐν ὄρεσι περὶ μέγαν ἀπιδός π.
Εἶθ' ἄρ' ἰατὸν φέρεται ἰατὸν διὰ νυκτὰ μέλαινας,
Πρώτῳ εἰς Λύκον κρήτης ἢ ἕρπονός λαβῆσαι
Αἰγῆς εἰς ἰλιόεσσιν, ἕρπονός ἕρπονός ἕρπονός
Ἀρῆσαι εἰς ὄρεσι περὶ μέγαν ἰλιόεσσιν.

26. Ἐσπίψατο.] Hesiodus Theog.

Τὸς ἢ περὶ τῆς ἑπτάκων ἐπίκλησιν καλέουσα.
Orpheus:
Ἡλιος ὃν δίδουσαν ἐπίκλησιν καλέουσι.
Homerus Iliad. σ.

Ἀρκτος δ' ἢν καὶ ἀρκτὸν ἐπίκλησιν καλέουσι.
Qui versus Homericus non modò ad hunc
Arateum, sed & ad illum qui supra est:
Ἀρκτος ἄρκτος ἐπὶ τῷ δὴ καλέουσι ἀρκτῶν.
pertinet. Idem de Sirio:

Οἱ περὶ κωὶ ὄριον ἐπίκλησιν καλέουσι.
37. Ἐλιεύηρ ἢ ἄρκτος ἀρκτῶν. Helice Graij vtun-
tur, vnde ἑλιεύηρ ἀρκτῶν Homero: hanc inuen-
nisse fertur Nauplius. Phœnices in rebus nau-
ticis gnariore dat signurâ, quæ ob breuiorem
ἐπιφώ certiora dat signa nautis. Hanc inuenit
Thales. Consentit Arato Ouidius:

Magna, minorq; fere quarū regis altera Graias,
Alterâ Sidonia utraq; sicca rates,
Et idem alibi:

Esse duas Arctos, quarum Cynosura vocatur
Sidonia, Helicen Graia carina notat.
Ἐπιφρέσσῃς ἰθίμην. Lege ἐπιφρέσσῃς.
Πρωτὴς ἐπὶ τῷ νεφέλῃς. Manilius de Italia:
Quam septem stelle primo iam Sole remoto
Producunt nigra præbentam lumina nocti.

45. Τὸς ἢ δ' ἀμφότεροι. Anτιστοιχείας pro ἢ δ' ἀμφότεροι.
quod autem ait οἷν ποσειδῶ δαίμων ἀεὶ
optimè monet Scholiastes ex Hesiodo adum-
bratum qui via versâ flumen serpenti com-
parat.

Καίτε διερχόμενον ἠπειγμένον εἰς δρέπανον ὄσ.
Et sane verum omnino reperio id quod ait ille
qui Arati vitam scribit, Poëtam nostrum He-
siodum magis sibi imitandum proposuisse,
quàm Homerum, quod & ex phrasî, & ex for-
mulis quibusdam, & ipsis fabulis apertissimè
liquet.

Ex δ' ἑσθῆς. Fortè.
Ex δ' ἑσθῆς.

Quod verius.

61. Κείνη πῶς κεφαλῇ τῆς ἠέρας. Sensus est: Dra-
conis caput Arctici circuli peripheriam tangit:
quod verum in elevatione Cnydi, ad quam
Eudoxus, quem Aratus sequitur, hæc scripserat.
Arcticus circulus qui hæc describitur, alius neo-
tericis, alius veteribus: Neotericis est circulus
per polum Zodiaci circa mundi axem ductus:
Veteribus erat circulus per intersectionem Ho-
rizontis, & Meridiani circa axem descriptus,
indefinitæ magnitudinis, qui quia semper Ho-
rizontem attingeret, prout regio vel Septentrio-
nialis vel Australis esset sita variabat, quod
vt probetur, & vicissim loci Aratum illustran-
tes illustrentur, hos auctores proferemus. Pro-
clus: ὁ δὲ καὶ ἀρκτικός κύκλος ἀφορίζει τὸ ἀεὶ
ἴσως μέγεθος. Et alibi: οἱ ἢ ἀρκτικοὶ, μεταπίπτου-
σι καὶ τὰ μέγιστα, & οἱ μὲν μέγιστοι, οἱ δὲ ἐλάτ-
τους γίνονται. Τοῖς μὲν καὶ πρὸς ἑρμῶν οὐρανῶν

μέγιστοι οἱ ἀρκτικοὶ κύκλοι γίνονται. Ἐπὶ πάλιν
μεταποστέρως φαινόμενα, ἀνάγκη καὶ τῶν ἀρκτικῶν
κύκλων τὸ ἐφαπτόμενον ἐξελίσσεται. μέγιστον αἰ-
μάστιον γίνονται, & quæ sequuntur. Hyginus
etiam hos versus vnâ cum Ciceronis interpre-
tatione in Arctici poli declaratione citat. Ca-
pella lucidè ait: Verum ex parallelis primus is est,
qui & semper apparens, & contingens confinia fi-
nitioris nunquam mergitur affurgit, qui Septentrio-
nalis circulus perhibetur, ex eo quod cum ceteris
qua prominentur, etiam sidera Septentrionis inclu-
dit. Et alibi: Ab eo (mundi cardine) ad Draco-
nis caput, quod iam notaueram vsque ad Finitoris
circulum peruenire, lineam dixi. Et Cleomedes de
arctico & antarctico: ἔστι ἢ ἀρκτῶν τῶν κλιμα-
τικῶν διαφορῶν ἑκαὶ περὶ ἀρκτῶν εἰς μέγιστον, καὶ
ἐλάττωτον γινόμενοι, καὶ τῶν ἀρκτικῶν ἑρμῶν. Et
Strabo: οἱ ἀρκτικοὶ μήτε παρὰ πᾶσαν εἰσὶ, μήτε
οἱ ἀντὶ πάντων. Vide Scaligeri Manihana.
Scholiastes hunc locum non videtur intel-
lexisse. Locum hunc Arati inuuit & mecum
explicat Leontius: ἐξ ἢ ἢ φησὶ πρὸς τῆς ἀρκ-
τικῆς, ἢ ἀρκτῆς ἢ κεφαλῆς καὶ ἀρκτῆς τὸ μέ-
γιστον ἐστὶ τῶν ἀρκτικῶν, καὶ ὁ ἀρκτῶν ἀναβλάσκει, & καὶ δὴ
ἀρκτῶν μίγνυται ἀρκτῶν ἀρκτῶν ποιῶν. ἢ τῶν κε-
φαλῆς τῶν ἀρκτικῶν ἐστὶ τὸ μέγιστον τῶν ἀρκ-
τικῶν βέλτεται ἀρκτῶν. ἢ τῶν καὶ μὲν τῶν δὴ τῶν βο-
ρρῆαι κρινῶν ἑρμῶν ἑρμῶν ἀναβλάσκει ἠρικυκλῆς τῶν
ἐξελίσσεται καὶ τῶν ἀρκτικῶν τῶν ἀρκτικῶν ποιῶν.
Circulum Arcticum veteres Sphæris non in-
scribent: neque enim poterant ob varia-
tem. Nam breuitatis ratio, quam Gellius ex
Varrone affert friuola, qui in eo quoque er-
rat, quod Polos cum circulis confundat, vt
& Isidorus lib. 11 cap. xxxv. In hoc Ara-
ti versu pro ἠέρας, Hipparchus εἰσας citat,
& Theon aliquo in loco εἰσας. Sed ἠέρας
siue natate, est circâ Oceanum, Horizonta vi-
delicet ferri.

63. Τῆς δ' ἀρκτῆς. Malim τῆς δ' ἀρκτῆς. Vtrunque
ἀρκτικός.

Τὸ δὲ ἠέρας. Consentit Manilius qui eleganter
dixit de Nixâ hæc specie: sibi conscia caussa.
Dissentiunt Auicenus, & Hyginus, Herculem
ille, hic etiam Cetea nuncupans.

Ὁ δὲ ἢ ἢ. Alij ἢ ἢ legunt nullo sensu,
alij ὁ πῶν nullo metro. Forte legendum sit ὁ πῶν
ἢ ἢ. Illustrissimus Scaliger legit ἢ πῶν aut ὁ πῶν.

Ὁ κλάζοντα. Eleganter hoc verbo & situm
& laborem indicauit, nam & deficere signifi-
cat, & ingeniculare.

64. Ὅσον ἐς ὀργυλῶν. Hoc est quod alibi dixit,
διωλέισον περὶ ὀργυλῶν. Sic infra: δαίμων ἢ ὀργυλῶν
ὀργυλῶν.

Μέσση δ' ἐφ' ὀργυλῶν κερῶν. Ita legendum
non μέσση κερῶν docet Hipparchus.

Δεξιτέρῃ. Imò lauo pedè: nam dextro in-
clinatus est. Hyginus in Engonasi. Sinistro
αὐτῆς

autem toto Draconis caput opprimere conatur. Et ita effectus est in omnibus sphaeris. Auienus tamen cum Arato.

— Dextrae quoque dehinc impulsio plantae,

Tempora conculcat maculosis prona Draconis.

Quid Germanicus sentiat inibi dicemus.

73. Υποέρειται.] Alij υπερέρει.] Vtrunque probum.

Οφιάχου.] Hipparchus οφιαχέον, nam οφιαχέο mendum est, dixit itaque κεφαλήν οφιαχέον ut infra οφιαχέα γύνα φορέει: aut potius οφιαχέον pro οφιαχέον οπίσθιο κεφαλήν, quod verius. Hunc locum ita exprimit Leontius: οπ οφιαχέου κείν] ορθός, τίνω ρήρ κεφαλήν έχον προς τίνω κεφαλήν εχόντασιν.

Διχόρμη.] διχόρμη per Metaplasmum dixit pro διχορήγω. Simile est κλαδί apud Poetas pro κλάδω. Illud tamen à διχόρμη Analogicè videtur posse formari.

Είσωπι.] Ita omnes haec editiones praeter Sanctandream. Ισωπὶ legit sine dubio Scholiastes: ait enim ἴσαι κτ τίνω λαμπρότητα. 79. Οὐ μάλα ἴσαι.] Nam ut ait Leontius ἐχθ ἀστέρων ἐπὶ ρήρ τῶν ἄστρον λαμπρές, ἐπὶ τῶν χηρῶν ἑλατῶν λαμπρές.

Οφθαλμῶπι.] Oculo sinistro & pectori dextero pede instare ab Arato fingitur.

Επιδύεις.] Malè (ni fallor) Hip. ἐπιδυμφείσ. Et cum Aratus dicat lucis egentes, Germanicus tamen ait:

Insigni calum perfundunt lumine Chela.

71. ἑλατῶν ἰσικῶν.] Fingitur enim læuâ Plastrum attingere, dextrâ tenere κελαύρονα, ut & in antiquis Germanici imaginibus Aldinæ editionis pingitur. Κελαύροψ (malè apud Scholiasten κελαύροψ) Pedum est bubulcorum. Helychius vocat κελαύροπον, ζύλον δὲ τὴν βόας βέβαιον. Habebant enim bubulci βέβαιησας, ut Equifones Dolones sub formâ flagellorum quorum mentio fit. Si quadrupes. l. 1 S. Et generaliter. Hebraei bubulcorum illud vocant קרן & acumen ipsum קרן. Ita enim distinguit David Kimhi. Stimulum appellat Tibullus:

Et stimulo tardos increpuisse boves.

Et Manilius Aratum interpretans:

Quod stimulo iunctis inibat de more iuuentis.

κελαύρονα Bootæ ascribit & Nonnus:

Γείτων δ' ἑλεγόνης ἑλατῆρ ὀμόφοιτ' ἀμύξης Πήχτι μαρμαίρονη κελαύρονα πάλλε βοώτης.

ἰσὸς ζώνη.] Manilius:

Aururūmque rapit medio sub pectore secum.

ἰσοκαίσι.] Hipp. ἰσοκίσι.

Εγχεσι.] Scholiastes puto legit χελ. ut & Germanicus.

Αστρίων.] ἀστρίων καὶ ἰμέροσ filiam dici ait Scholiastes: Astræum Auroræ coniugem si-

militer facit Hyginus principio Mytholog, Meminit Astræi Hesiodus: quem ἀστρίων ἀμφίον & nominat Nonnus, qui quoque eius non vno loco facit mentionem. Fabula autem quam hic tractat desumpta est ex Hesiodo, ubi de aureo sæculo reliquissimè agit, qui tamen non Astræam, sed αὐδὴ καὶ νύκτα nominat. De Astræa Ovidius:

Vltima caelestium terras Astræa reliquit.

Narrant hanc fabulam & alij.

Διγεγραμμένη.] Attice pro ἀγέγραμμε.

16. Εδρυχόρη.] Ita legendum non εδρυχόρη ut antea, pugnantè versu. Sic Homero εδρυχόρη μυκάλησ.

Διμοτέρησ.] An non διμοπέδης?

Πελομμυφείσ.] Vsitatius est πολυμμυφείσ. Et sic Nonnus dixit:

Πολυμμυφεία φανίω.

Πότιν λαῶν.] Μαλὸν λαοῖσ & in sequenti versu, δικαίοισ.

Ηπειλαί.] ἀπὸ λαῶν dixit pro ἀπὸ λαῶν, ut ait Scholiast.

Ελάσσεσ.] Species est apostrophes, nam cum de eâ dixerit ἐδ' ἐσ' ἐφ' ἑίσωπισ ἑλάσσεσ καλίωσι statim subiungit eius sermonem, quod Homero peculiare:

Εκταρ δὲ πρῶτασιν οὐκίπλοσ, κεκροθὸν ἀσασ

Νηυσὶν ἐπιτασ δέσασ, ἑάνδ' ἐνδρα βρογτόσασ

Οὐδ' αὐ ἐν ἑγῶ ἀπάνδρῆσ τῶν ἐτέρωσιν νοῦσασ, &c.

Κολωνῶσ.] Interpres Homeri γεωλόφον ἑξοχίω exponit.

32. Αργθήσων.] Eadem Phrasi Hesiodus vsus, & Latini aratorem, vel ruricolam bonem dixere. Et quia detestandū videbatur assuetos vomeri & domitos (ut Germanicus loquitur) iuuenos mactare, idè ἀδμήτωσ βῆσ. sacrificiis affingit Homerus.

Προσσηγῆτῆρ.] Anteuindemiatores Latini vocant, quod nomen idè accepit, quod πρὸ τῶν προσσηγῆτῶν ὄλησιν ἀγθῆτασ, ut προσσηγῶν ὄλῃ πρὸ τῶν κωλοῖσ ἀστρίων ἀνατέλλασ.

Αργησ.] id est Cynosuræ, Scholiastes, qui legit μεγαλλῶν ἑρῶν. Maioris Vrsæ Auienus. Helicen nominat Germanicus. Sed & alteram significationem indicat Scholiastes.

Οἱ.] ἑοἱ Legit Magnus Scaliger.

Υπ' ἀμυθῶν.] lege ὑποαμυθῶν vno verbo.

Απλόσ.] cum neque ἀπλόσ, neque ἀπλόσ satis videatur conuenire, videndum num ἀπλόσ legi possit pro ἀνέριθρεσ, quod Auienus & Germanicus velle videntur. Ex his autem astris de quibus iam mentio Conon comam Berenices, Callimachi, Catullique versibus celebratam, extruxit.

146. Ποσὶ δ' ὑπ' ἀμφοτέρωσ.] Lego cum Hipparcho ποσὶ δ' ὀπισθοτέρωσ: nam ὑπὸ in eodem versu sequitur. Schol. οἱ δὲ ὀπισθον ὀπίσθον ἑλίωνσ. Postrema pedum vestigia.

Pasterioy

Posterior pos Germanicus Cicero tamen pedes non definit. Nec mirum, nam & alibi dixit:

Propter pennati corporis alam

ubi Aratus λέγει ἢ ὠρίονος dixit. Et sanè probat Manuscriptus Palatinus.

Θερείται.] Vitur hoc verbo Nicander:

Ἔτι δ' ἡελίοιο θερείται ἴστα ἄκτις.

Ἐστὶ δ' ἴστος.] vel in his tribus, vel in ultimo Leone.

Ἡελίος.] Legunt alij referente Schol. ἡλίος τὰ περὶ αὐτοῦ σπυρομένους λέοντες.

Πηδῶ.] κατ' ἀποκρίπαι pro πηδῶλια. Similia sunt τὸ γλάφυ, γλάω, κάρω, ἔαια, ἔιδω, ἀππῶ. Et apud Latinos do, gau, Medix, & similia.

Περφύρεσι.] Sic Homerus κύμα περφύρεαν dixit. Et Aratus infra:

Ἐὸ δ' εἰρήσει ἡλιόσση περφύρεσι.

Virgilius quoque ex imitatione, mare Purpureum.

Κεδαίουμένης.] Scholiastes indicat, legi posse κεραιζουμένης ἀντὶ τῆ φθισουμένης. Ita enim hæc apud illum transponenda. Sed & ipse Aratus alibi: κεδαίουμένης νῆας dixit, & Germanicus: lactatam videre ratem.

Ὀλενίω.] Ovidius:

Nascitur Olenia signum pluviale capella.

Et alibi, Oleniūmq; pecus. Dicta ita capra non quod in Oleno nutrita, sed quod sit ἐν τῷ ὀλενίῳ ἢ ἐν ἰνὸς χυ.

169. Περὶ ἡὸτα παύρον.] περὶ ἡὸς (omissa vulgari volantis significatione) tripliciter apud Poëtas sumitur. Primo pro expanso: & ita hic Auienus:

Cornigeri latè tenduntur pectora Tauri:

Secundo pro curvato, & procubito: Ita Scholiastes intellexit, qui κλάσσαν ἐξponit, & Cicero qui comixum, & Manilius qui curvum & pium nominat. Tertio pro minati, (nam & ita Homerici Scholiastæ exponunt) quem sequitur Germanicus:

Κάρη βοός.] Dicit bouis formam faciliè ex capite cognosci. Aliter nempe quàm in Ariete.

Υαδὲς.] De his variæ sententiæ. aliis duas, aliis tres, aliis quatuor, aliis quinque, aliis sex, aliis septem statuuntibus. Alij Erichtheos, alij Cadmi, alij Hyantis, alij Atlantis & Hyæ, filias scribunt. Nominat Hesiodus, Phæsylen, Coronida, Cleïam, Phæo, Eudoram: Hyginus in Poëtico Astronomico, Ambrosiam, Eudoram, Phæsylen, Coronida, Polyxo, Phæo, Thyenen: Hyginus in Mythol. Arfinoen (ita enim lego) Ambrosiam, Bromiam, Cissida, Coronida: Et eodem libro Fab. 192. Phæsylen, Ambrosiam, Coronida, Eudoram, Polyxo. Alij Eudoram, Ambrosiam, Pasithoën, Coronida, Pleyaurida, Pitho, & Tychen, quam nonnulli Thythen nuncupant. Nomen au-

tem Hyadum quidam à pluviiâ, quidam ab ὠ literæ formâ vt Scholiastæ Græci, quidam ab Hyante fratre in parte, quidam à suisbus derivant: quod per errorem, à Latinis factitatum post Tyronem Plinius observavit. Hactenus de Hyadibus varias opiniones monstrauius, ad alia veniamus.

Ἐτέριον.] Sic alibi: Ἐτέριον εἰς ἐτέριον φέρομαι. Per ἐτέριον intellige mundi partem sinistram, quæ occidens iuxta Pythagoricos: & ita Orpheus de Sole,

Δίξιο μὲ ἡνίκα ἡῶς δῶνους οὐκίτος. Alterum verò & Romani sinistrum dixere teste Festo.

Ἰασίδω.] Scholiastes duas opiniones affert de hoc nomine, vel ἰαχίδω legendum (hoc enim innuere videtur) vel ἰασίδω ἀπὸ τῆ ἰῶς derivandum, quorum illud initio nimis audax, hoc nimis anomalum videtur. Sarius igitur ab Iaso vel Iasio derivare: Nam sic & Palinurum & Iapin, Iasidas dixit Virgilius, & Atalantam Iasida Propertius.

Μεγάλοιο δράκοντος.] Hip. σκολιότο. Rectè: nam eodem loco Auienus flexum draconem, & Germanicus sinuosum anguem dixit.

Ἀτμῆ.] amullis est fabri lapidarii, vt architecti κἀθῆτος. Vide Ammonium in Arist. Categ.

Περυλίω.] φέρεται ἀναβληκωτέρη.

Ὀίω ἢ κληίδι.] Lego οἶον ἢ κληίδι. Scholiastes ἔστιν ἐν ἡ κωσινίπῳ ἐχὶ πῶσαι φασίγῳ ἀπ' ὧς κληίδες ἔχουσι χῆμα.

Auienus: qualem Curia quondam, Nouerat intrantem per claustra tenacia clauem. Germanicus:

Qualis ferratos obicit clausula dentes.

Cætera quæ addit Aratus circumscribunt clauem. κληίς igitur hic non sera, sed clavis. Valuam autem Laconicam describit, qualis & Egyptiis vsitata & Homero descripta citante Scholiastâ, quanquam de Laconicâ Plautus & Scaligeri iudicium vt dubitem faciant. Ea duplices habebat fores, & vecti ita claudebatur vt non extrâ, sed intus aperiretur, qui mos & Romanos vsitatus. Primo enim Publicolæ concessum fores habere, quæ in publicum aperirentur, teste Plutarcho. ὄχῆα, autem vocat Aratus & Homerus qui alio nomine ἐπιβλής appellatur. Comparat autem clavi stellas Cassiopeæ, quò vt dentes clavis seorsim & minutè ponuntur, ita stellæ illa μεγάλα ἰσοκαίμενοι ἐν δάκτυλῳ.]

Κεκοσμένον.] Habet enim secum vt ait Ζῶμα ἡ πῶσα. Ζῶμα enim χετῶν ἐστὶ, etiam Homero.

Νύκτι.] Malim νύκτι.

Ξυδὸς δ'.] Ità legendum non ξυδὸς, vt antea ξυδὸς ἠσέειν vocat, qui vulgò ὁ κρυδὸς ἰππυ.

ἡ ἀνδρομέδου ἀστὴρ. Vide & Hyginum de hac stella quæ equi umbilicum, & Andromedæ caput designat. Sphæra Græca:

ἵππου σφαιρίων ἀνδρομέδου τὸ κεφάλαιον ἔχει. τὸν αὐτὸν ἵππου γαστρὶ κρινὸν ἀστὴρα. κρινὸν dixit, ut Aratus ξυών. ἀυχλὸν δολιχὸς ὄψις.] Sic Homerus: ἰλαυχίνας ἵππους dixit.

Αἰθουίης γλῶσσοι.] quia stellas habet. Ἡσίον δὲ.] Fabula ab Hesiodo desumpta. pro ἵππου κρινῶν verò utrobique ἵππου κρινῶν velim legi.

Αἰθρῶς κροταλέϊσσι.] malim ἀπρησί. Ενδι.] Si cō diēs legas erit, cū τῷ τ̄ diēs οὐκ αἶ: Sin ἐστὶ τ̄ vno verbo cū πρὸς τὸν: ruuntque vt infra de Perseo:

Κροταλέϊσσι τὸν διὸν πρὸς. Et de cygno:

Ἡ γὰρ καὶ ἐπιπαραστήσῃ αἰὼλ̄ ὄρνις. Sed ait Scholiastes ἢ ὡς διδάσκει ενδι.] ὁ μετασημειωμένος Ενδι.] δὲ ὁ νέμεω ἤλθεν ἐξ αἰὼλος, qui & ipse alibi ἵδμεν ἐνδιαν τὸ μετασημειωμένος exponit.

Περὶ κέκλιτα.] Pluralem posuit pro singulari, vti & supra:

ἀπρησὶ κέκλιτα. Indicat autem τὸ ἰσημερινὸν, Equatorem, quem paulo infra describit, cum dicit:

— Ἡλίωσσι ἀπρησὶ, Χηλαὶ καὶ ζῶνι ἀπρησὶ αἰὼλαν.]

Δελταπυλόν.] Deltoton dicitur quod literæ Delta sit simile, vt ait Scholiastes, & Cicero in Interpretatione suâ, & Manilius, vt & δελτα quod in triquetram formam plicarentur. Aludit Ouidius:

— Qualem caeleste figura Sidus, & in Græcis litera quarta gerit.

Fabulam tradit Scholiastes, à Mercurio cælo illatâ ob primam literam in nomine diēs.

25. Ἰσημερινὸν ἐστὶν αἰὼλος.] Interpretatur Scholiastes qui ait esse ἰσημερινὸν αἰὼλος ἰσημερινὸν. Rectè: Nam deficiente Euclide ἰσημερινὸν μὲν ἀστὴρα ἰσημερινὸν ἰσημερινὸν ἰσημερινὸν. ἰσημερινὸν δὲ, τὸ τῆς αἰὼλος μόνος ἰσημερινὸν ἰσημερινὸν.

Επι δὲ τὸν ἀπρησὶ τὸν αἰὼλος.] Respectu δελταπυλόν non κέκλιτα sunt ἰσημερινὸν ἰσημερινὸν. Itâ intelligi vult Hipparchus.

Αἰθρῶς.] id est, αἰθρῶς. Sic infra:

Κεῖνος τὸν κρινόντα ἀπρησὶ.

Οὐρανὸν ἐκἀπρησὶν.] Melius foret ἐκἀπρησὶ. Sed & videtur ita dixisse vt Proclus οἱ δὲ ἀπρησὶ ἐκἀπρησὶν μὲν τὸν κρινόντα, &c.

Συμμετρὸν ἰσημερινόν.] Genuina hæc lectio: Nam & supra dixit, ἐκἀπρησὶν ἐκἀπρησὶν. Et quid clarius aut ἀναλογικῶς, ἰσημερινόν tamen, aut quod longius quidem abscedit, sed verò similis ἰσημερινόν, legere veteres poene omnes.

Cicero: Quam veteres soliti caelestem dicere Nodum.

Auienus:

Celestem memorat quem solens Græcia Nodum. Hyginus: Horum (Piscium) coniunctionem, que à pede Arietis primo notatur, Aratus Græcè τῷ δεικνύοντι ἰσημερινόν, Cicero Nodum Celestem dicit: qui utriusque volunt significare eum nodum non solum Piscium, sed etiam totius sphaere esse, & quæ sequuntur. Scholiastes: αἶς ἐστὶν ἰσημερινόν τὸν κρινόντα, ὡς πρὸς αὐτὸν ἀπρησὶν, ὡς καλεῖται ἐκἀπρησὶν (puto ex præcedentibus ἐκἀπρησὶν legendum) δεικνύον.

Αὐτὸν ἀπρησὶν.] qui tamen cō τῷ κρινόντι est ἀπρησὶν. Rationem affert Scholiast. quod nos in cælo siderum terga videamus & in Sphæra, quia vultus non nouimus, item fingimustanquam vultus in Sphæram procumbant. Cui non consentit Hipparchus.

Γαυρῶς.] Hoc est, οὐρανὸς Scholiast. More Æolico. Sic Theocritus in Helenes Epithalamio:

ἔπει δὲ περὶ ζῶνι κρινόντι αἰὼλος γάμους. Ἐπισημειωμένος.] ἐπισημειωμένος, Hipp. Alterum agnoscit Auienus. Hipparchi lectio non absona à Germanici Ciceronisque versione.

25. Περὶ κέκλιτα.] κέκλιτα τὸν κρινόντα.

Κεῖνος μὲν.] Scholiastes de obscuritate pedum utpote lætæo circulo proximorum exponit. Cui quodammodo consentit Auienus:

— Ingentis, dehinc vestigia passu, Puluerulenta quasi cano procul aëre paratit.

Aliter Hyginus, qui aliorum opinione confutata ait: Cum vellet Aratus eum currentem obsequere significat visus Ætolorum (m. Æolorum) consuetudine eum κρινόντα dixit: Ætoli enim (malim Æoli enim) cum volunt aliquem decurrere significare ἀπρησὶν (V. C. κρινόντα) dicunt: Æolorum, nomen hoc in loco prætulit quod eorum Dialectū semper sequatur Aratus. Nec nouum videri debet Æoles, Æolos dici, cum similia mutatae declinationis exempla passim inueniantur, aut si Æolios mauis nominare non pugnabo.

Οὐδὲ μὲν ἀπρησὶν.] Manilius de Tauro: Pleiadum paruo referens glomerabile sidus.

Ἐξ ἑπτὰ.] Ouidius imitatur: Quæ septem dici, sex tamen esse solent.

qui in Phænomenis quoque suis ita hæc interpretatus est, vt notauit Scaliger:

Pleiades ante genu septem radiare feruntur; Sed tantum apparet sub opacâ septima nubis.

Lego: Sex tantum apparent: sub opacâ septima nubes est.

Οὐρανὸν ἀπρησὶν.] ὡς, vt & alij legit Auienus: Nec tamen est fama similis vigor.

Θέξω.] Pleiadum ortus duo, duo item occasus, vt & reliquorum siderum: Matutinum ortum à Maio ad vigesimum tertium Iunii fieri ait

ait Scholiastes, qui vi. Id. Maias Plinio inci-
pere dicitur, quo tempore æstatis initium. Ma-
tutinus occasus teste Plinio III. Id. Nouem-
bris, & tunc hyemis initium: Et Scholiast. ait:
ὁ ὄμις ἢ ἡρώων ἀδύρ μὲν ἀρχόμενος χροῖων.
Occasus vespertinus est III Non. Apr. in At-
tica: quem circa Æquinoctium vernum fieri,
& quia nihil habet eximium ab Arato silentio
præteriri monet Scholiastes. Ortus vespertinus
ab Octobri, ad IX Nouemb. Scholiastæ. Ter-
tio Idus Octob. incipit Plinio, cum tempus est
arandi. Quibus cognitis facile intelligentur
illa Arati ἡεῖς & ἰαπέριος. Item illa:

Ὅς (φίσι καὶ θέρει), καὶ χροῖας ἀρχόμενος,
σημαίνειν ἐπέλεσεν ἰαπέριος ἀρόσιο.

Confundunt tamen tempus arandi cum hye-
mis initio Cicero, & Auienus:

Πρὸς λίπυρ.] λίπυρ Latino vocabulo κή-
ριος explicat Schol. Optimè cum Arato, &
Scholiastæ, qui Mercurium περιέριον δὲ τὸ Ἰβή-
lyram fecisse dicit, conuenit Lucianus, παλαιά
τε μαθήσει εἰδώς. Cum enim in Dialogis Deo-
rum prius ἀρτίθρον βεῖφ περινομασσεῖ, & ἐν
παρυλάσις descripsisset subiicit ex Apollinis

personâ: χελώνη πε νεκρῶν ἑρῶν, ὄργανον ἀπὸ
αὐτῆς συνειρηθεῖσθαι πύργου καὶ ἐναρμόσιος, & ζυ-
γίστους, ἐπὶ κε κελάμενος ἐμπύργου, καὶ ρογῶδον
καπέριος, καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ ἐπὶ τῶν χροῖας μελαδῶν
πᾶν γλάφυρον ἢ ἡφῆσι, καὶ ἐναρμόσιος, ὅς
καὶ ἐν αὐτῶν φροῖεν τὸ πᾶν κινεῖται ἀπεριεῖσθαι.

270. Τὸ δὲ ζῆν εἰδῶντος.] περὶ εἰδῶντος vocat
τὸ (vt ait altero versu) ἐπὶ σκελίωσι περὶ τῶν, vt
& alibi αἴτιον nominat. Ratio supra cum ait:

Τὸ μὲν ἔπος ἐπίστα] ἀμφωδῶν εἰπέει,
Ὅδ' ἔρ' ἂν κρέμα] κείνῃ πᾶν.

Αὐτοπύργου ἔρειθ.] Sensus est è regione
volui summum caput alitis; non caput Nixi è
regione alitis verti. Et ita vult Schol. ἀπὸ πύργου
absolutè exposito. Ὅριος autem simpliciter
est cygnus.

Ἀρῶν ἐν λίω.] Malim ἔστι.

Εὐδίαρι ποτῶ.] Hoc propterea quia pan-
sis alia pingi solet. Manilius:

Nunc quoque diducias volitat stellatus in alas.
Scholiastes Germanici: Iupiter rursus in calum
in Cygnum transfiguratus se recepit, vt erat pen-
nis iensus.

Κεφῶ.] κεφῆος Hipp. & ita Scholiast.

Συαρθῶς.] Pedem interpretatur Schol. vn-
gulam Cicero, vestigia Auienus. Derinat Sch.

δὲ τὸ Σουάρην nam sequitur de Equo:

Τὸν ἢ μετῶσιον ἔσθαι.

Ὀπίθιος κίρκη.] Posterior Signiferi
ordine, prior quod minus Australis.

Ἰνα τῆρις ἡλιόσι.] Legit Henricus Steph.
Ἰνα τῆρις ἡλιόσι. Illustris. Scaliger Ἰνα τῆ-
ρις ἡλιόσι is, cui assentior, nisi quod malim
Ἰνα τ' is τῆρις ἡλιόσι: vel Ἰνα is τῆρις ἡλιόσι

vt simul, & versus, & sensus defectum supplea-
mus. Postea inueni eundem Heroem in Ma-
nilianis suis mihi assentiri. Nota phrasis ἡ ἡ-
λιος pro ἡλιόσι. Describitur hic Ianuar. mensis.

Περὶ ἀλύξιο] Verbum hoc est non nomen,
vt vulgatus Interpres existimauit. Subauditur
verò ἰσθῶ.

Καυώτιον] καυώτιον Stobæus.

Μαλιάνη.] Schol. Arati. μάλας ἢ ἐστὶν ἡ
ἐν ψύχῃ χροῖαν καὶ ποδῶν ἐπιπέσειος, ἢ δὴ καὶ
χίμαλα λέγει. Interpres Nican. μάλας ἢ ἐν
μαλακίᾳ, καὶ δυσπιστίᾳ διὰ τὸ ἔχειν ἰσθῶ
βολῶν. ἢ τὰ χίμαλα ἔχον αἰ ρῆσις τ' ἡρῶν,
καὶ τ' ποδῶν. Cicero:

Tremulo quatietur frigore corpus.
Auienus:

Tum dirum calo frigus vedie.
Germanicus:

Pigra ministeria, & nautis tremor occupat
artum.

Pigra ministeria, αἱ δυσπιστίαι.
Πορφύρε.] Malo πορφύρεα, ob versus.

Ὀλίγη ἢ ἄλγ' ἔδον αἰδ' ἱρῶν.] Saryricus:
— Dignis à morte remotis.

Quatuor, aut septem si sit latissima rada.
Quibus consonat notissimum Anacharsidis
dictum.

Ἐπὶ αἰστέρις.] ἰσηματί, vel, vt alij, μῶν. atque
ita intellexit Cicero, licet valdè hæc in parte cor-
ruptus.

Καὶ ἰσηματί τῶς.] Omnino legendum:
Καὶ ἰσηματί τῶς.

Πυμάτις ἐπὶ νοτῶς.] Horâ, (vt inquit Scho-
liastes) XI. vel XII. Eleganter Cicero præcipi-
tante nocte: elegantius Auienus & verius tem-
pore noctis adules: Ad verbum Germanicus, no-
cte supremâ.

Κυνόσουρις.] Cynosuridem dixit ipsam
Cynosuram. Cicero, Auienus, Germanicus,
Cynosuridem, Cepheidem, Perseidem, adie-
ctiue feminino genere dixere, quæ forma vsi-
tatio Græcis.

Προτέρη.] Malim ἐγαλίπυς legere αἰστέρις,
vt sit ἄλγ' αἰστέρις, alius priori, pro ἄλγ'
ἄπο αἰστέρις.

Αὐτός.] αὐτός. hæc est solus.

Sic Homerus:
Τοδεῖδης δ' αὐτός αἰετῶν αἰετῶν ἐμὶ χροῖ.

Ἀπῆς.] Admodum probo Scaligeri lectio-
nem ἄπῃ.]

316. Καὶ μὴ καλίωσι ἀπῶν.] Doctè nugatur hæc
Scholiastes qui à ventorum Spiritu hoc nomen
deriuat, cum certum sit eodem modo quo ἀπ-
τός, quo vocabulo paulo ante vsus est Aratus,
ab impetu accipere.

Ἐλθῶν.] Malim ἐλθῶν.

Γλώσσα.] Metaphoricum putat Scholiast.
quasi Γλώσσα hoc est, ὀφθαλμῶ καὶ εἰς dixisset,
pro

pro Stellis. Stellas transfert Cicero, faces. Auie-
nus. Ego puto aut Γλῆν pro lumine poni,
aut adiectiue subauditâ voce φάλα; ut apud
Homerum:

ὅς γλῆνα πολλά κηλάνδρ.

Vbi Interpres exponit κέσμα, ἀξιοθέωτα.

De hisce ignibus Manilius:

Et quos Delphinus iaculatur quatuor ignes.

Καὶ τὰ ῥῶ ἄν.] Ita Manilius:

— Hæc sunt Aquilonia signa,

Aspice nunc infra Solis surgentia cursum,

Ἀλλοῖσι ἡελίοιο.] ἄλλοισι, & infra κέλευθον

ἡελίοιο vocat τὸς ζαδιακον, τὸ λῶον κύκλον.

Τομῆ] Cum Orion sit ἀναβλητώτερος Tauro
elegantè Scholiastes per τομὴν ἑωρῆ intelligit
ἐπὶ ἀετρουφίῳ, καὶ τὸ ἀξιομαρτυρούμενον χειρῶν
hoc est non Taurum, sed τὴν διδυνουθρομειῶν
ἑωρῆ. Aliàs τομὴ ἑωρῆ est ἡ ἀνδρομή, de
quâ alibi.

Τοῖ καὶ φεγγῆος.] Legendum cum MS.

Τοῖ καὶ τῆ φεγγῆος, &c.

Ἀμφοτέρωσι.] Ἔτι ἐμπροσθεν, aut ἀπὸ τῶν
Scholiastes, nam variat, ut sæpe. Hoc tamen
constat eum intellexisse, tanquam Aratus di-
ceret Canem geminis pedibus insistere. Cicero
& Auienus ita ceperunt, quasi Canis sub Orio-
nis pedibus versetur, quod falsum, nam

πρὸς τὸν δ' ἀρίωνος ἐπ' ἀμφοτέρωσι λαγῶδες,

Εὐμῆτες ἤματα πάντα δίακν.] —

Κυάνη.] Manilius de eadem Caniculâ,

— nisi quod præcul herens,

Frigida cæruleâ contorquet lumina vultu.

Cæruleum est κούρεον obscurum. Quod de
vultu dicit fallissimum, & alienissimum ab
Arati, quem imitatur mente. Dubito quia de
Caniculâ loquitur femininè, an non legen-
dum sit,

Frigida cæruleâ conxorquet lumina vultuâ.

Imò, non dubito.

Δεινὸν ἄστρον.] Alij δεινὸν. Malè: epithetum
enim Stellam spectat. Festus:

mentio grauis effluit ardor.

Quanquam Germanicus dixerit,
ore timendo.

Σειρήν.] Deriuat Aratus Sirij nomen δεινὸν
Σειρήν. Hyginus Aegyptium videtur ianuë-
re, uti & ego esse puto, & forte cognatum cum
nomine Siris, quod Nilo tributum.

332. Κέρας ἄμ' ἡελίου ἀνδρόν.] Ita Aratum dixisse
ait Schol. pro κέρας ἀνδρόν. Antico nimirum
modo, qui ita sæpe loquuntur, sed plerunquæ
additâ ἄσ particulâ: ut ἄσ τ' ἀνδρῶν ποιήσαντες
τὸ τ' pro ἀνδρῶν τῶν ποιήσαντων. Et ita in ver-
bo Φαίδων] subauditur τὸς κούρεος ἡ τὸς
ἀρροίους. Eleganter si quid aliud Cicero:

Hic ubi se pariter cum Sole in culmina cæli
Extulit, haud pariter foliorū regmine frustra
Suspendos animos arbuta ornata tenere.

Et φουλιῶν nomen longè melius expressit,
quàm Schol. qui ait ἀρροίους, cum dicere debuif-
set, ἡμῶν, δεινῶν, ἢ δεινῶν φεγγῆος, aut si-
mile. Alij versus Arateos ita intellexerunt,
quasi diceret Poëtice ipsum Canem non falli
ab arbutis. Putat Scaliger Manillum legisse
κεῖνδ pro vacuo, quod ut non nego, ita sensum
eâ lectione esse incommodum affirmo, & de
Cicerone dubito.

Εκείνη δὴ εἶχα.] Legendum puto δία ut
sit pro δεινῶν, accentu transposito, ut fieri so-
let. Sensus est, qualem ponit Germanicus.

Discernitq; oriū longè satis:

hoc est, ut ex sequentibus patet, viuida à lan-
guidis distinguit.

Σείρα καὶ ἑξοπίστη.] Ver. Cod. monente Hen-
rico Stephano habet Σείρα καὶ ἑξοπίστη, quod
ego probare non possum.

Καυίτης δόκμα.] Alia lectio habet δεινῶν,
quod est, insidias struit. Ego vulgatam præfero.
Ad hos versus respicit Manilius, qui de Canes:

Prægressum certat leporem comprehendere cursum.

Επιτρέψασαι.] ἀπατρέψασαι cum alius Scholia-
stes, aliis ἐπιτρέψασαι. Sensus hic est. Argo in
cælo non fertur more solito nauium, prorâ
nempe præcedenti, sed puppim præmittit,
quod & ipsæ naues tum demum faciunt, cum
ad litora vel portus appellunt. Mos ille obuer-
tendi nauem vel ex Vergilio innotescit, qui ait:
Obuertunt pelago proras, & alibi, Stant litore
puppis.

Κορώνη.] κορώνη propriè curuatura puppis,
vide ἡνὲς κερωνίδης Homero.

Ανακόπη.] Ex Scholiastæ & Festi sententiâ
hæc ita explico. Nauis, cum nauis secundo
vento ad litus fertur in contrarium remigant,
ne nimia vis nauis in terram ruentis periculum
afferat.

Παλιρροδία.] Puto Ciceronem legisse το-
λυρροδία, ait enim:

Obuertunt nauem magno cum pondere nauis.

Ἰσοπύρις.] Græco more, pro ἰσοπύρις.

Ἡερίαι.] ἡερίαι, ut & alibi ἡερίαι dixit pro
obsuero.

Οἷα παρ' αὐτῶν.] Non improbo Hipparchi
lectionem, ἡερίαι παρ' αὐτῶν. Nam & ita omnes
interpretantur, & multo est concinnius.

Λεῖψασον ἡερίαν.] Benè λεῖψασον, nam
cætera ambusta sunt, ut ex fabulis patet.

Σφῆρα καὶ ἰσοπύρις.] Sphæra vetus.

Ἰδοὺ δ' αὖ ἡερίαν ἐξ ἀρροίωσαν ποσειδῶν, &c.
Hinc Proclo, καὶ μὲν δ' ἡερίαν, nisi δ' ἡε-
ρίαν legeré malis.

Επιμή.] ἀταμίξ legit Scholiastes. Parum
certè refert.

Νάνουμοι.] Ita sæpè Homerus: Alij νάνουμοι
Ita Apollonius.

Πολίης τ' ἰσοπύρις νάνουμοι ἑσσι.

Βεβλία.]

Βιβλία.] alij βέβληται. Οὐ γάρ κε διωήσατο.] Simplicius: Hipparchus: εἰ γάρ γ' ἐδιωήσατο.

Οἱ αὖτ' ἐκκεκρυμένω.] Alij ad versum aptius, οἱ αὖτ' ἐκκεκρυμένω; quam lectionem in textu secuti sumus. Manuscripti cum Hipparcho διόδοι habent. Ego libens legerim διόδοι ἐκκεκρυμένω, nam ita interpretatur Scholiastes εἰ γὰρ ἐδιωήθη πάντων τῶν ἀστέρων καὶ εἰς ἀπείραν ὄνομα εἰπάτω, ἢ κρυβῆν.

Πολέων δ' ἐπ' ἴσα.] Hipp. πολέων ἢ ἑσ. Benè. πάντες γέ μιν.] τὸ μὲν Hip.

Γε εἰσάσθω.] οἱ εἰσάσθω Hipparchus. Probè.

382. Ὑπὸ φαύμελι τέκε.] ἀστὴρ.] Hipp. εἰς φαύμελι λάμπει.] Clarè, vt sensus sit, stellas illas in numerum & nomen redactas lucere nullâ cum admiratione. Vulgatam tuetur Scholiastes. Ea erroris ansam dedit Auieno, vt hæc non de stellis nominatis, sed de illis ἀνονόμαϊς, de quibus paulò post sermo intelligeret. Ait enim:

— occasis pariter referuntur, ex ortis Ne spectanda forent pono quod sola carerent.

Ἡδέρη.] Benè: Alij ἠορέαται, quod non probò: nisi velis ἀνωρεῖ, vt infra.

Ἐρεθιδόμοι.] εἰς εἰδόμενοι vult Henricus Stephanus. Ego non mutem: nam eo modo ἔρεθιδόμοι dixit, quo sæpe ἐσθέρη.]

Ὀτ' εἰς πόμπον.] Alij ἐπὶ εἰς πόμπον.

Διωνοῖ κύκλοι.] κυκλῶ alij. Et ita legit Scholiastes. Coronam Australem innuit, quam & alibi nominat, hoc modo,

Σταφάνοιό τε δ' αὖτ' ἐστὶν κύκλοι.

Vt ostendit vir omni laude maior Ios. Scaliger ad Manilium suum. Hunc asterismum ab alijs ἐρανοῖται, ab alijs ἔξιοι σφίρον vocari testatur Scholiastes.

Αὐτὰρ ἰσὸν αἰθρομένω.] Consentit Sphæra Græca:

Ἰσὸν αὐτὸ κέντρον σκορπίου βωμὸς τέως.

Τέρεθω μεγάλοι.] Scorpij, qui duo δ' αὖτ' ἐκκεκρυμένω, complectitur.

Ὀλίγην μ.] alij ὀλίγην αὖτ'.

Καὶ τὰ μὲν μάλα πολλὰ.] Ἐ μιν & altero versu, ἀρκετέα, habet Hipparchus non malè: nam & supra dixit simili phrasi:

Αὐτὸ καὶ κελύκος ἰσὸν αὖτ' ἐπὶ κέλδοι.

Idem hic habet μάλα πάγχω, quæ lectio quam veterum codicum fide astruatur, vix tamen vulgatæ, quæ Homeri habet assensum, mihi præferatur.

Ἀρκαίην γὰρ.] ἀρκαίην dixit ad Hesiodi imitationem, qui eam Diis alijs antiquiorem fingit in θεογονίᾳ.

Εἰνάλιον.] Alij εἰνάλις, vt ad χημῶτα, refertur.

Πολυρόδιος.] Scholiastes legit πολυρόδιος, & interpretatur ἀπειλοζομένω. Ego vulgatam non contemno.

Εἰλυμένω ἀλλω.] Ita videtur legisse Germanicus, ait enim:

— nam si fordebunt cætera cali

Nubibus obductis illo splendente timbo, cui assentitur Scholiastes: Sed versus pugnat. Cicero quomodo aut legerit, aut interpretatus fuerit non intelligo, nisi legas in nubibus atris, quem & in eo errasse monuerunt alij, quod μισοδὴ interpretatus fuerit ita quasi possit Αρα μισορροῖν. Auienus εἰλυμένω legit: ait enim: Inter nimbiiferas nubes spectabilis extes Αρα πόλι.

Sed adhuc illud ἀλλω scrupulum mouet. Scalliger laudat: εἰλυμένω ἀλλω. Fortè εἰλυμένω ἀλλω vt ad sequens ἐρανοῖ referamus. Quod verum puto.

Βορέω.] Alij ἀνεμοῖα. Cæterùm legendum puto in initio versus:

Θλίβεται ἀνέμων.

Κεφά τε πάνθω.] Laxare velum interpretatur Scholiastes.

Καὶ ἄρλια.] ita legendum, non vt ante καὶ ἄν η, vel ἄν τῆ.

Πίλε.] ἰσὸν.] Ita Scholiastes: non vt ante φέρε.]

Ἰπὸ βουρανωπίδιον.] Benè Scholiastes ἰσὸν αὐτὸ τὸ ὑδαρ πλέσσει, καὶ οὐκ ἐπὶ κηδ. Auienus: ναυτίς φινιαντίβω αἰσ. Sic ἰσὸν βουρανωπίδιον φέρεται dicimus pro submergi: & ita intellexit Germ.

Παρανοσομένω τύχων.] ita exponit Scholiastes, qui ait εἰ μὴ ἄρα ὁ ζεὺς παρὰ τὸν τύχη. Possit tamen legi παρανοσομένω πασσι, vt & λίσω actuè legimus, eâ phrasi, quâ Latini Deos benè aduocatos dixere.

Βορέω ἢ παρατρέψαι ἀνέμοιο.] Alij παρατρέψω. Malim ego παρατρέψαι, vel παρατρέψω. Est enim παρατρέψω à latere currere. Sed an verbum ἴσ hic addendum sit, vt sit ἀνέμοιο ἴσ, an subintelligendum, certi nihil habeo. Quod autem de Boreâ dicit conuenit cum Homero qui ἀἰθρηζήντιον vocat Borean.

Ἐπὶ νῆα.] Alij ἐπὶ νῆι:

Εἰ δὲ κε.] εἰ δὲ ἑσ. aliàs.

Προτέρω.] αὐτοῦ: est Horizontis pars Orientalis ἐπέρε.

Εἰλύοι.] εἰλύοι Hipp.

Τὸ γὰρ τι.] Ἐ δὴ τι Hipp.

Χημῶ ἐχέων.] ἄγνωσι. Hipp.

440. Ἀστὴρ δὴ νατοῖο θυμολί.] Hip. δὴ νατοῖο. Lego: ἀστὴρ δὴ νατοῖο θυμολί. Sic infra:

Νατοῖο θυμολί ἐσθὸς ἴδρη.

Ἀλλω.] Putat Scholiastes, ἀλλω θυμολί dici respectu Scorpij: ego respectu equinæ partis in Centauro.

Περανοῖον.] ἀναβλητωρῶς Scholiastes: Desuper Auienus, inferniis de partibus explicat Cicero, quod falsum.

Προνοῖον.] Ita dictus, quod in eis partibus in quibus

quibus hæc Aratus aut potius Eudoxus ex quo
sua habet Aratus scripsit, vt in Dihellados Cli-
mate, ante Sirium oriatur.

Παλίνορα.] Ita legit Scholiastes explicans,
καὶ τὰξιν τὰς ἀντὶς ἀρας ἀνατίκλοντα, καὶ δύον-
ται. Fortè tamen aut παλίνορα legendum, aut
παλίνορα interpretandum. nam παλίνορα eâ
significatione, quâ vult Scholiastes, vix puto
inueniri.

Τὰ γὰρ καὶ πάντα μάλ' ἔντας.] Hæc ita trans-
tulit Naso in Phenomenis suis:

Tot numero, tali q̄ Deus, simulacra figurâ
Imposuit celo, perq̄ atras sparsa tenebras
Clara pruinosa iussit dare lumina nocti.

Et Manilius:

Certa sed in proprias oriuntur sidera lucas,
Natalesq̄ suos, occasumq̄ ordine seruant.

Eis ἀκμας ἰσθας.] Hæcenus ligna ex aliis
propinquis demonstrauit, vt ex Boote virgi-
nem, ex vrâ & Dracone Engonasin, &c. Id
in Planetis fieri posse negat. Disertè Auicenus:

Nec quas formarum ductus notet ausiliarum,
Οὐδὲ γὰρ.] al. ἐκίη.

Μηχανασα.] πλανητικῆ] vulgo Mathemati-
corum.

Τίσορα.] Quatuor Circulos præcipuè tra-
ctat Aratus Zodiacum, Equatorem, & Tro-
picos, Arcticum, & Antarcticum, obiter tan-
tum designans: de Colucis nihil dicens: & ra-
tio liquet ibi:

Τῶν κειμάλισα ποδῶ, ὀφελός τε γήσοις.
Bene itaque in Hypothesi τὴν ἀναγκασιότατες
ἀκμας ἔ' ἀπολασῶν τίσορασι λέγῃ. Videndus
& Leontius.

Σήματα.] Σήματα ipsas stellas intelligit, vt
alibi:

Αὐτὸς γὰρ τὰ γὰρ Σήματα ἐκ ἕσπερ' ἐσθῆξῃ.
Et ita exprimunt Avicenus & Scholiastes. Pos-
se etiam circulos cum Scaligero interpretari,
quos Significationes vocat Hyginus. Possis etiam
τὰ διοσημῆσαι vt infra explicabitur.

Σωεργῆρα.] Versus postulat σωεργῆρα.
Ἀπολασῶσι.] Ita Auicenus:

Ipsa inconstantia retinentur sede per annos.
Hipparchus vno loco citat ἀντὶ ἧ' ἀπολασῶσι
quod corruptum, altero ἀντὶ δ' ἀπολασῶσι,
quod falsum: quomodo enim ἀπολασῶσι vocet,
cum Zodiacus qui inter illos est, habeat latitu-
dinem?

Νεόμωσι σελήνη.] Si νεόμωσι legas, ita intelli-
ge quasi dicat, in nouilunio, cum nulla sidera
languent. Sin διχόμωσι vt plerique interpretes
legerunt, ita explica: Nulla sidera languida fe-
runtur Lunâ semiplenâ existente, vt negatio
etiam ad illud διχόμωσι σελήνη referatur.

Εἰ καὶ πῶς ἔσι.] Hæcenus fuit:

Οὐρανὸν, εἰ καὶ ἦε τὸ ἔσπερ' ἄλλο
ἔδειξε.

contra versus naturam. Malim tamen ἢ προῆ
vt & Scholiastes legisse videtur.

Πίσυρα.] Vox Æolica. Vtitur Homerus
Odyss. i

Κεῖναι δ' ἔσπερ' πίσυρες ῥέον ὑδάτι λούσῃ.
Et ipse Aratus infra, inuenies & alibi πίσυρες.

Μίγα μείονε.] Ita legendum, non μέγ'
ἀμείονε.

Βορέας.] Alij cum Hipparcho βορβο.

Κεφαλαί.] Hunc locum ita exprimit Leon-
tius: ὅτι οἱ δίδυμοι τέμονον ἑπὶ τῷ περὶ τῶν
πικῶ καὶ τὰς κεφαλαί.

Ἀρηγῆς.] συμπυκνός τῶ τῶν Sch.

Ἐπ' αὐτῶ.] Hip. ἐπ' αὐτῶ.

Βορέα γα.] Hipp. βορέας.

Αἴθρ. Οφιδῶχοι ὄμοι.] Hunc locum exprimit
Leontius: τίμων (ὀφιδῶχοι) ἑπὶ τῷ χιμασῶσι
τροπικῶ καὶ τὴν ὄμοι.

Παρ' αἰδῶ.] Αἰδῶ, contracte pro αἰδῶν.
Homerus:

Χλῶναι τ' ἢ δὲ χιτῶνα, τὰ τ' αἰδῶ ἀμφὶ
καλύπτει.

Χιλαίς.] νοτίς.

Νοήσης.] νόσους Hipp.

Δι' οὐτῶ μεσημέριος.] Explicat Proclus: καὶ
ἢ τῶν ἡμετέρων ὀκτανῶν ὁ περὶ τῶν τροπικῶν ἑπὶ
τῷ ὀφιδῶχοι τέμονε] ὅμοι, ὅτι τῷ ὀφιδῶχοι
διαιρεμένοις εἰς ἡ μέρη α. καὶ τῶν τροπικῶν ἑπὶ
δοπιλαμῶναι: γ. δ' ἑπὶ τῶν πῶ. Πρὸς ἢ τῶν
κλίμα δακτύ & ὁ ἀσπῆς σωπελάχιναι ἢ φαντο-
μῶσι παραμασῶσι, &c. Scripta autem hæc pu-
tat Scholiastes ad rationem Climatis Dielle-
sponum, cum illud quod supra dixerit:

Καὶν ἑπὶ κεφαλή τῇ νεόμωσι, &c.

scriptum videatur in Climate Athenarum vbi
dies longissimus horarum 14 ³/₄ aut potius
14 ²/₃. Addit Scholiastes ὁ πόλις ἐξήρηται
μόσι, lege ἐξήρηται μ. Elevation Athenarum
est 40 vel 40 ¹/₂ Clarum verò est eo in loco
quo versus hi referuntur diem longissimum
fuisse horarum 15. nam horæ τῶ νεόμωσι
sunt 24. Ter verò quinque sunt quindecim,
& ter tria nouem. Ergo longissimus dies ex
hâc constitutione erit 15 hor. & nox breuissi-
ma nouem. Oportet igitur dicamus Aratum
(quem Cicero Astronomiæ imperitum putat
fuisse) hæc ex diuersis Astronomis in diuersis
Climatibus scribentium opusculis transfuisse.
Cur autem Aratus circulum Cancrî, & vna
alios circulos (nam eadem est ratio) in octo po-
tius partes, quam duodecim diuiserit, abundè
& eleganter explicat Hyginus.

Ἐν ἀσπῆσι.] Alij ἐν ἀσπῆσι. Contrâ
versum vtraque lectio. Tu lege: ἐν τῷ ἀσπῆ-
σι.

Καδ' ἑπὶ τῶ.] Hipparchus καδ' ἑπὶ τῶ
Nam quod in eo ἢ pro καδ' legitur mendâ est.

Θίρις] οί σφαιρικοί είναι.] Lego disjunctè: θίρις] οί σφαιρικοί είναι. Præpositionem cō more Poëtico postposuit.

Ανδάνη νότα.] Malè alij hîc legerunt Ανδάνη τότον pro μετὰ δὲ ἀνδάνη τὸ τὸν πνευμάτων. Monet Schol.

Μετὰ φερων.] τὸ εὐκλείδου τὸ ῥήμα Schol. cervicis transfuit Hyginus. Terga Cicero, & Avienus & Martianus Capella in Astronomiâ: Humeros Germanicus.

Εν δὲ τε.] εὐ τὸ Hipparch.

Αγών ἑξάστῃς.] ἑξαφῆ Hipp.

Καταρτίο.] Hoc est, ἀίθρη ἡνίκα.

Αμφοτέρων.] ἡμεῖς, καὶ χριστιανῶν.

Ισαίως.] Alij ἰσάως.] Ego vulgatam lectionem probō: nam & supra dixit:

Πλάσθῃσι ἰσαίωσιν ἰσάως.

Φέροντες θίρις.] Vigesimo quinto Septembris ut ait Scholiastes. Vigesimo primo, hoc est xi Kal. Octob. ut Ptolemæus. Hoc est Æquinoctium libræ.

Τότε δ' ἔαρ] ἰσημερινός.] Sexto Calendas Aprilis Ptolemæo: Octavo Plinio. Alij autem codices habent τὸ τ' ἔαρ] ἰσημερινός.

Αἰθρῆς ἰσθμῶν.] Vel ob acumen καυσιπῶν, vel ob lucem, ut alibi αἰθρῆς ἰσθμῶν.]

Ελαφῆς.] ἄλαμπης.

Γῆνα φερῆς.] γέννησι καὶ Hipp.

Αλλά οἱ ἔχουσ.] Leontius, ὅτι ὁ αἰθρῆς ἔχουσ ἐστὶ τῷ ἰσημερινῷ. Hipparchus hîc habet, ἀλλὰ μάλ' ἰσάως.

Κατ' αὐτόν.] Alij κατ' αὐτῶν. Et ita Hipparchus. non alij.

Περὶ ἀλάμπης.] περὶ ἀλάμπης καμίνης.

Τίτῳ ἐσφῆρα.] Ita ob versum legendum, non τίτῳ. Innuit autem Zodiacum.

Αθλοπέτης χεῖρ.] Minerua enim architecturis etiam præfecta, vnde Virgilius lib. 2. Æn.

— diuinâ Palladis arte

Ἐδificαντ.

Vnde illi in fabulis structura Argus ascribitur. Deest autem ἰσθμῶν. Neque enim volo cum Scholiaste exponere χεῖρ διδουμένη pro καὶ χεῖρως μανίας.

Κολλησῶν.] Dubito an Scholiastes legerit κολλησῶν:

Τροχῶδες.] κυκλῶς. Sic supra τροχῶδον dixit de Laetico circulo.

Καὶ τοῦ ἀεθλοπέτης τροχῶδον, γὰρ ἀμιν καμίνης. Plautus intellexit Festus.

Πλαγίω.] τῷ ζωδιακῷ qui eadem ratione Δοξῆς dictus ut alibi docebimus.

Περὶ ἀλάμπης.] περὶ ἀλάμπης.

Ὡκίαν ἐ τῶσόν.] Alias ἀπενοῖο τὸ σπ.

Ἀποτίμει.] Clarius Hipparchus: Ὅσον δ' ὀφθαλμοῖς βολῶς ἀποτίμει] ἀγγλ' Ἐξάκις ἀν τῶσόν μιν ἰσοδραμῶν. — ἀποτίμειται tamen exponit coactè satis Avie-

nus, cui in solâ lectione, non in expositione consentit Theon. Sensus autem Mathematicus horum versuum est linea à centro ad circumferentiam circuli ducta explet unum latus primi sexanguli ἐξ εὐφομένῃ. Certatim hoc explicant Interpretes. Vide Manilium lib. 1.

Nam quantum à Terris, atque aequore segna recedunt,

Tantum hinc patent, &c.

Περὶ τῆς.] Alij περὶ τῆς] vel περὶ τῆς.]

Καρκίος.] Incipit à βορρῶτα. Egyptij & alij ab Ariete exordium sumunt. Vide Hyginum.

Ἄνο δ' αὐτόν.] Manuscriptus αὐτός. Quæ lectio aptior ad purasim, altera ad commoditatem versus.

Ἐπικάρτοι ἄροι. Sic Iouem ἐπικάρτιον nominat auctor libelli περὶ τροπῶν. Aptè ad hanc de Zodiaco sententiam Manilius:

Fragiferum sub se reddunt mortaliibus orbem.

Κοίλοιο.] Propriè de Horizonte.

Διόν.] Malim δυν.] Et ita Hip.

Δωδεκάηδρος.] Legendum puto δωδεκάηδρος. Hoc est δωδεκατημόσια. Sic infra δωδεκάηδρος ἐμμεῖναι ἀλλῶ. Signa exponit Scholiastes, Cicero, Avienus.

Ὅσον τὶ ὄψι.] Versum hunc ita legisse videtur Theon.

Νῦν αἰεὶ τῶ ἀνυσσῶν, ὅσον ἀρ' ἡμῖσι πύκλω.

Ὅτι ἂν ἀποβλήσῃ.] Hunc locum ex verbis Attali optimè declarat Illust. Scaliger, ad illud Manilianum:

Temporâs, obscure noctis deprendere signis.

Διδουμένην.] Hipparchus διδουμένην, vel potius (nam ita legendum puto) διδομένην.

Μοιρέων.] μοιρέων nominat τῶν ζωδίων ἀποβλήσῃ, vel τὸ ἀποδραστημόσιον.

Ἀντίλησιν ἐκάστη.] Hipp. ἀντίλησιν ἐκάστη.

Εἰ νεφέεσι.] Hipparchus:

— Ἀτὰρ ἢ νεφέεσι μέλαισι

Γίνονται, &c.

Καρκίαν, ἐκάστην.] κίρκωι vocat Orum, & Occalum. Nam in aquis, (ut hîc in Oceano) Cornua dicuntur quidam quasi termini.

Εὐὶ αὐτῶν.] Sunt qui comma ponunt post εὐὶ, sed assensorem non habent Scholiasten.

Ὀππῆμ.] Puto ὀππῆμ] dicendum, nam ut ὀππῶτε pro ὄπτε, & ὀππῶται sine geminatione pro ὄταν, & ὀππῶτα pro ὄπτα, sic ὀππῆμος & τῷ ἀπαλασισμῶν ὀππῆμ] pro ἤμ]. Nisi dicas

Æolicè aspirationem negligi.

Διῶν μ' ἐφ' αὐτῶν.] Huc respexit Leontius: καρκίω μ' ἀνατίμωνος τὸ ἡμῖσι τ' ἐφ' αὐτῶν, &c.

Ἡμισιον μὲν καὶ ἰδου.] Diphthongus hîc corripitur, quod & apud alios Græcos poëtas reperias. Ideò mutari nolim.

Αἰσθῆ δ' ὄψι.] De Piscis Notio explicant Cicero

cero, Auienus, Germanicus, & Martianus Capella, & Scholiastes, qui tamen aliorum opinionem producit putantium de Engonasi hac intelligenda, quia durum videatur id quod sequitur τὰ δ' ὑπερτέρω pro τὰ ἐξῆς explicare. Hyginus testatur Cancro oriente obscurari Nantium Piscem, & Engonasia usque ad umbilicum, quod alij tacent.

Νυκτὶ φασί.] Eleganter Hip. νυκτὶ φασί. Μορσόν.] Serpentarium vocat μορσόν, quia ἔλθ'· πρὸς τὸ ὄφιν πανί. Locum hunc sic explicat Leontius: καρκίνο μ' ἀνατίκλοντος δῶκε (ὄφιον) ἀπὸ γόνατος ἕως τῶ ὤμων κατέζων τὸ ὄφιν ἕως ἐξῆς τ' ἀρχῆν.

Ἡμέλι.] Mirè, sed suo more dixit ἡμέλιον, etiam noctu ὑπερτέρω, & ἑννοχον ὑπόζωον.

Ἡδὴ κατίονα.] Probè Hipparchus ἀμυδίο, quod purum putum Aratum.

Βαλυτὴ δ'.] βαλυτὸς (malè βάλου) in aliis codicibus, & βυλητὸς in Hesychij exemplaribus) est ἐπίερα κροθ' ἢ οἱ βόας λόου, ut Arati, & Homeri Interpretes docent: siue ut Suidas ἢ δαλιὰ ὄψια. Aratus eodem significato alibi βαλύσιον ἄρα dixit.

Κεῖται ἔ.] Hic versus nulli Latinorum est aut lectus aut intellectus. Theon, ut potest explicat, sed non se extricat. Vereor ne sit spurius. Agnoscit tamen Hipparchus qui ait, noctes eas cum occidit Arctophylax νότα ἐπ' ἀρχτέρω dici.

Κίεσθ'.] Dicit Orionem ex altero cornu prodire, nempe Oriente: nam supra duo cornua posuerat:

Αὐτὸς δ' ἂν μάλα τοι κεράων ἐκἀπέρθε διδύμῳ Διέσω.

At parte ex aliâ.

Benè Auienus:

— alio se litore promix.

Malè & peruersè Germanicus:

Cornua Eridanus liquida feret utraq; celo. Videtur enim illud κίεσθ' de Fluvio intellexisse quia præcedit κίεσθ' φέρων π' ὄμας.

Χρυσόσπε.] χρυσόσπεος Scholiastes.

Ορνίθ'· πρῶτα πτέρω.] Priorosalas auis dixit pro prioris auis alas, ut alibi alteros circulos secundæ coronæ. Loquitur enim hîc de cyno, ut notat Scholiastes, & Germanicus. Nam Aquilæ supra eam de Leone loqueretur misit.

Παρρησία.] Malè παρησία in Scholiaste qui exponit τὰς ἄκρας. Ego παρησία malim pro παρρησία, παρησία enim poeticum est pro παρρησία, unde παρησία, παρησία, & παρησία apud Hesychium (ubi vulgo malè παρησία) pro eo quod inter volam est, & minores digitos.

Θέλει δ' ἰάν.] Loquitur de Sirio, & quidē de pedibus posterioribus: nam supra dixit:

Πρότερον ἢ πρόδες κωδὸς ἀπομένους.

Ἡ δ' ἰάν.] Decet hîc præpositio ὑπερ quæ subaudienda.

Βαβαλιάν.] Hoc ita explicat Cicero:

Cuius in aduerso est Arcturus pectore fixus. καὶ βαβαλιάν.] Scholiastes. Cæterum decet hîc ὑπερ quod Græcis familiare.

Εὐσ.] ἔσα Hippar.

Οὐρὴν ἂν δέοις μόνον.] Hipp. μόνον. Cæterum legendum hîc æstimo interpuncto versu hoc modo:

Οὐρὴν ἂν δέοις. μόνον δ' ἐπὶ χιλαῖ ἄγασιν, Δεξιτέρω κήμιον, &c.

Primum enim vide quàm absurdum sit ἢ in principio commatis poni. Deinde Scholiastes verum illum non exponit; imò ait aptissime ad nostram coniecturam: Ἐξήσαντο ἢ χιλαῖ ἀνίσταται μόνον τῶ δεξιτέρω μίχρη τ' ἐπιγυνοῖ δ' ἄγασιν. Cicero, Auienus, Germanicus, non agnoscunt. Leontius cum omnia quæ de Serpentario Aratus dixisset congereret, de hoc mentionem nullam fecit. Denique res ipsa clamat. Audi Aratum infra dicentem:

Τέξω καὶ ἀπειρή ὄφι.] καὶ σῶμ' ὄφιόν. Ἀντέμω ἐπιόν. καὶ κήμιον δ' αὐτὸς ἄγασιν. σπορπὶ ἄντεμων ἀνάη δ' αὐτὸς ὄφιόν. Χίρως, καὶ δεξιτέρω ὄφις πολυτέρως ἀγύω.

Sineque hæc sufficiens, Hyginum & Capellam scrutemur. Neuter συναπταμένους τῶν χιλαῖ Ophiuchum annumerat. Obelo itaque hîc opus. Quætere verò utrum ἐπισήμ' ἂν ἀφισηῖν' legendum sit nihil opus.

Δεξιτέρω.] Alij δεξιτέρω.

Ποκάσις ἀστροχέ.] Est enim, ut ait Scholiastes ex stellis, quæ ἀμφιφανῆς appellantur, cuius generis & Arcturus, & alia è dextrâ Tropici Canci sita, quæ noctis initio oriuntur, & postea rursus occidunt.

Καφάη δ' ἄρα.] Malim καφάη ἄρα, vel καφάη δ' ἄρα.

Καταμελεῖσι.] Græcus sermo & versus postulant.

Ἀπ' ἢ ἢ ὡς πρὶν πάντ' ἡμέτα μελεῖσι φασί.

Sed an sententia ferat iure dubito: nam ἂν magis quam κάτω dici oportuerat.

Ἡμισυ.] Leontius: χιλαῖν ἢ ἀναπασσόν ἀνατέλλει τὸ ἡμισυ αὐτῆ (τοφασί).

Μετὰ δ' ἔ.] Melius μετὰ δ' ἔ.

Πεγίε.] Respectu aquilæ, ut & supra: quod satius quàm vt dicamus respectu Equi dici.

Δάγμω.] MS. δάμα. Benè: nusquam enim memini me δάγμα pro monstro legisse.

Κελύων.] Benè Auienus monere transulit; Sic alibi:

Ἀλλὰ δ' ἀνερχόμε. τὸ π' δ' ἄνεργ' ὑπὲρ κελύων Ἡλί.]

Vade

Vnde κίλδοσιμα signum nauticum, & κίλδο-
σις Portifculus.

Κεφαλή κ' ἄρ'] Nam cætera sunt ἄδνη, & Arctico incluta.

Ἀρτεμις ἰλήκισ.] Legendum puto ἰλήκισ. Scholiastes ἐξ ἑρμηνείας πλω ἄρτεμι. Cicero :

Pace huius liccat causam explicuisse timoris Virgo tua.

Germanicus :

Sis vati placata precor Latonia Virgo.

Auienus etiam Secundare exprimit. Et frequens est Græcis Phrasis: vt in Epigr. ἰλήκισ πολιέχρ.

Sed in folens visum est correctoribus primo ἄρ-
τεμις poni pro vocatiuo, deinde sermonem postea vbi ait ἢ ἢ οἱ ἐξ αὐτῆς, &c. in tertiam personam conuerti, quorum neutrum poetis infrequens. Hæc cum mihi ex collatione locorum viderentur, inueni locum in Nonno qui huic lectioni suffragetur admodum: Dion. IIII.

Ἰλήκισ κροτίδης ἐν ἄσπευθ' ἰόσκελ' ἱρμῆς. ἰλήκισσι πωλοῖο.] Peplum attingere est vitium parare. Sic Nonnus:

Ἀγὰ βιαζομένης ἀνοείρεσαι φάρου λητῆς, Et Nicander in hac ipsâ fabulâ,

Ἀχρῶντων ὅτι χρεσὶ θεῆς ἐδράξατο πύλων. Οπ.] Malim ὄπ.

Ἀρνύμην.] Alij αἰνύμην. Κείνω.] Forte χείνω. Vt Scaliger emendat. Επιτείνατο.] Alij ἐπετίλατο.

Πλειδῶν.] Aliter Nicander, qui paruum fuisse cupit, & paruo saxo delituisse.

Ἀπὸ δέξτε] ἀποκτεῖ, κη' παρεμειλημένοι Sch. τὰ δ' ἑ δέξις.] A pede ad lumbos.

Ἐπίχρ.] εἰδῶλοισ.] Ellipsis est (vt sæpe) præposuonis μετὰ.

Κατὰ κόσμον.] Sic supra ἔκ' κόσμον. Et φάσ' ἔκ' κόσμον δέξαι. Et infra ὅτ' ἐρώδι' ἔκ' κόσμον. Ἐξ ἄλλοις ἔρχη.] Alibi ἔκ' χρεσὶ dixit.

Ἀρνύστῆρα.] Huius vocabuli mentio apud Etymologicum, qui ἀπὸ τ' ἀρνῶν deriuat. Hinc ἀρνύστῆρα, νυκτιστῆρα, Hesychio. Dicit autem vrinatori similem occidere, quia caput præmittit, vnde inuersam Manilius, resuripam Hyginus nominat.

Μινύλων.] Supple κροτίων ἢ ἱματωρίων, Schol. quod quia durum suspectus mihi versus.

Δοστέρα κύκλα.] Suprà exposuimus. Malè alij de residuo coronæ Septentrionalis interpretantur, quæ tunc μεσσερανεῖ.

Ἰππόδα φησὶς.] Putat Scholiastes ἰπποδάμιον dictum ad imitationem Homeri, quod falsum, nam Homerus non nisi in nominatiuo vsus est, vt & ipse fatetur. Deinde si in genitiuo diceretur vltima sine dubio produceretur. Fortè legendum vno verbo ἰπποτόφρη, tanquam equitem permistum equo dicas. φῆρα appellauit Centaurum etiam Homerus II. α.

ἱρμῆς

Φησὶν ὀρεσπῆμοι:

Vtibi notat interpretes.

Σπείρη.] Lege σπείρη. Et confer hæc Leon-
tij: τζότ' ἢ ἀνατίκοντες ἀνατίκτοι ἢ σπείρη δ' ὄφρας κη' το' ἄρμα δ' ὄφρα κη'. Σχερπὶς ἢ ἀνατίκοντες αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν, κη' αἱ χεῖρες δ' ὄφρα κη'. κη' ἢ σπείρη κη' κη' τῶ ὄφρας.

Τῶ χεῖ.] Sequentia περιφρασεως ita legenda sensus & Scholiastes monent. Ἐδ' γὰρ ἢ ἐν γήρασι (αἰγὶ γὰρ περυσμῆναι ἀπὸ ἀντίκει) τὸ πρῶν, &c. Reiecta etiam altera lectione quæ τῶ πρῆfert.

Στήθη δ' ἄρ'] Reliqua enim ἄδνη.

Ἀτίλεσα.] Hoc verbum non ad πᾶν referendum, sed ad διασημένωτο. Errat itaque vulgatus interpretes. Voluit enim Aratus dicere leporem perpetuo à Sirio impeti. Hoc enim est ἀτίλεσα.

Ἀκίλω χεῖρα.] Lauam. Dextera enim iam occidit.

Ἀκρω κόρυμβαν.] Homerus:

Στιῦ γ' ἢ νῶν ἀπκρόφην ἄκρω κόρυμβαν. Hoc est, τὰ ἀκρωτόλια. siue τὰ ἀφλαστα. Ορυσάται πυρρῆ elegantè Germanicus.

Περίανθω.] Puto Aratum per ἀδελανθῶ intel-
ligere instrumenta vertendi, circummagendi quæ in puppi, quorum meminit Lucianus Navigio, quem vide.

Νοτίς.] Hunc versum, & ego cum primum legerem, & antea Illustrissimus Scaliger ita coniecimus legendum:

Τέτρα, κη' νοτίοιο ἰσηρῆς ἰσρῆς.

Et postea legimus assentiri manuscriptum Palatinum. Cæterum deest post hunc versus alter de Delphino. Nam Auienus ait :

— rutila cum numinis Arâ

Delphinum patulas promit Capricornus in auram. Germanicus :

Et paruus Delphinus, ἔρ' ἄρτα αλφάρια sacræ.

Et sanè Delphinus partim sub Sagittario, partim sub Capricorno oritur. Hyginus cum Sagittario oriri testatur. Ptolemæus diebus tribus aut quatuor antè ortum Capricorni.

Ἐξ ἰπποδῶ δ' ὄφρα χεῖρα κη'] Hoc est ex emendatione Attali, cum antea μεσσε legeretur: non malè. vide Scaligerum ad Manilium.

Ἀντία δ' ἰπποδῶ.] ἔκ' διάμετρον.

Ἀστέρην νύξ.] F. αἰστέλη νύξ. Vt supra ἀστέρην νύξ. Germanicus & Auienus noctem astram transferunt. Sanè ἀστέρην nec Græcum est, nec probum.

Ἐξ ὀπίθεν.] Aut postea, aut à posterioribus. Posterior interpretatio placet.

Αὐτῶν κελύβερα.] Videtur melius legisse Scholiastes: σὺν τῶ κελύβερα.

Δυσωδενάδου μίνας.] Quanquam cæsura Ennecimicis excuset, malum tamen cum MS.

Sic & infra pro *ἴον ὁπότε ἀσθέναν* Hipp. habet: *ἴον ὁπότε ἀσθέναν*, vbi tamen vulgatam malim retinere. Neque enim omnino infrequens Arato cæsurarum licentia vti. Sic infra:

— ὅτε λαφίη τε καὶ ἕρη.

Θυτήριον.] Leontius: καὶ ὅτι περὶ ἐπιπέδων τῶν τῶν ἡμισφαιρίων ὄρεα ἐπὶ ὄρεσιν, καὶ τὰ περὶ ἀπλοῦς.

Οσσημεσίαν ττ.] Frequens Phrasis Arato.

Suprà :

Πρόμνης δ' ὄσον ἐς ἀσθενίαν,

Et simile illud:

— καὶ κίτη ὅσ' ἐλίεσσεν

Καὶ δ' ἀντίκλιον ἀπὸ ἀπὸ.

Ἀμφερσιὰ ἀέλιον.] Adverbium pro adiectiuo. sic supra:

Ἐξ ἄλλων ἀρτυροῦς ἰλίσε] ἀμφαδὸν ἀσάρ.

Λήγοντι.] Hic Attalum ἀνίοντι, aut λήγοντι legi voluisse monet Hipparchus, non probat. Et nos monemus non probamus. λήγοντι au-

tem intellige, oriri desinente.

Συναρτηγῶς.] Malim cum aliis συναρτηγῶς. Sic supra:

— Ἀρτυροῦς ἀνίοντι.

Μείρη.] Hoc est, δαδουκτικῶς.

Ἦδη πρῶτη τότε μείρη.] Hipp.

— πρῶτη ἐπὶ μείρη.

Αἱ πίστευες μὲν.] Lego μιν. Et mecum Hip.

Μεγάλη ὑποτίκασται.] Sensus constat, si interpretemur ἢ ἢ μεγάλη ἀρτυροῦς αὐτῶ (hoc est inibi) ὑποτίκασται. Sed manuscriptus habet:

Ἦ δ' αὐτῶ μεγάλη ἐπιτίκασται ἀρτυροῦ. Et sic Scholiastes. αὐτῶ δ' ἢ λαὶ ἀντὶ χερῶν ἀρτυροῦ ἐπὶ τῶ μεγάλης ὄρεος. Sanè ὑποτίκασται legisse videtur Avienus.

Πρώτης ἄλλος.] Lege πρῶτον cum Manuscripto. Et ita discretè Scholiastes. Avienus:

Agmina prima Padi. Germanicus:

Eridani & primos deprendat nauita fontes.

70. Αὐτὸν ἐπ' ἀέλιον.] Lege:

Αὐτὸν ἐπ' ἀέλιον μίαν, &c.

AD DIOSEMEIA.

ΔΙΟΣΗΜΕΙΑ.] Vsitatum est Græcis auctoribus opus continuuum in partes dividere, quas speciali titulo insigniant, ut ἐν τοῖς ἡίοις Hesiodi eiusdemque ἔργοις καὶ ἡμέροισι, aliisque similibus liquet. Hoc etiam hic factitatum videmus: cum enim Aratus τὸ τῶ φαινόμεῶν περὶ ἀσθενίαν absolvisset, subiungit alterum librum de signis tempestatum, & similibus, de quibus & in Phænomenis cum de Leone, Hoedis, Pleiadibus, Capricorno, Saggiario, Ara, Centauro aliisque, ageret aliquid immisecit. Hoc opusculum priori continuat, cum enim φαινόμενα, hoc versu, quasi epiphonemate] quodam conclusisset:

Πάντα γὰρ τὰ γὰρ πάλαι θεοὶ ἀνθρώποις λήγουσι. Subiungit περὶ ἀσθενίαν.

— ἢ χ' ὄρεας, &c.

Titulum posteriori opusculo fecit, Διοσημεία. Hesychius, διοσημεῖον τεράσιον, σημεῖον. Græci plerunque pro tempestate sumunt, vnde Suidas Ἰσομησίαν interpretatur, & Scholiastæ τῶ περὶ καὶ ἐπὶ χιμῶνα. Eodem significato & διοσημείας legimus. Aratus non tam pro ipsis euentibus, quæ iram deorum significant, quam pro signis quæ illos euentus denotant, vocabulum sumpsisse videtur: Διοσημεία itaque sunt signa futurorum, quæ ex cælo sumuntur, quem Iouem nominat. Clarè liquet ex illis versibus:

— πάντα γὰρ ἔπα

Ἐκ δὲ δὲ ἀνθρώποις γνώσκομεν. ἀλλ' ἐπὶ πάλαι χιμῶνα τῶ καὶ δέλη, καὶ ἰσσημείας δὲ σφ

Ζῶς ὁ γὰρ ἐν χιμῶ ἀνθρώποις ἀναφανδὸν ὀφείλει. Quare dubito an non hæc signa intellexerit supra cum dixit:

παν Ἀσσημείαν τὰ πάλαι, τὰ τ' αἰεὶ σήμα τ' εἰσπῶν.

Vt vno versu & ea quæ ex Phænomenis restabant, circulatorum nempe tractationem, & obiter quibus signis in Zodiaco orientibus quæ oriantur quæ occidentant, & ipsa Diosemeia præsignificarit. Nam quid aliud est τὰ αἰεὶ σήμα τῶ, quam τὰ διοσημεία. Nam Δία cælum esse iam dudum liquet. Alij Prognostica hoc opus vocant, & eo nomine Ciceronis Avienique versio indigerantur.

Ὁὐχ ὄρεας.] Epiphonema illud quo conclusit Phænomena explicaturus, & eius veritatem in astris, animalibus, plantis, inanimisque probaturus, à Luna incipit. Illud autem ἢ χ' ὄρεας, Poëtice dictum: neque opus est certam personam intelligi, qualem hic Anclidem fingunt Grammatici, quod monet Scholiastes: & ad eius explicationem pertinet Proœmium illud Phænomenis per quosdam præfixum, quod apud veterem Grammaticū Anonymū reperio:

Ἀγκλειδὴν ξένων ἰερῶν δάλη, εἰδ' ἄγε σὺ μοι Οὐρανόθεν ψαύσεις ἐπὶ τέλει.

Vbi legendum σὺ μοι. Alij tamen tale fecerant proœmium:

Ἀντίγονε ξένων ἰερῶν δάλη.

Alij hoc, quod dubito an non ad Diosemeia pertineat.

Ἀμφί

Ἀμφιμυθολογία, ἀπειληθεῖς τε μύθη

Ἐπιτέ μοι μύθη,

Dicit autem hic Aratus, cum Luna modicis cornibus apparet sub vesperam (ita enim interpretantur illud ἐπιτέ μοι μύθη Avienus & Scholiastes) tunc designari mensem ἀρχόμην siue ἰσημέριον quem ille ἀυξήμην appellat: cum vero iam eius vigoris sit ut umbram efficiat, iam περὶ μέση esse.

Οὐτὸ δ' ἐν δὶ χροσσι.] Cum Luna est ἀρχόμην οὐστάυς ἐστὶν αὐτῆς dies: Cum vero est παντίλλου, quod Aratus παντὶ πρὸς σάπφον dicit, medium mensem designat. Est enim περὶ σπῆρας δεικνυμένη. Hic Aratus quiescit: Avienus totum mensem explicat.

Ἐξην] Alij ἐξή. Et ita Scholiastes.

Ἀρχὴ μῆνός.] Hasten us de diebus respectu numeri menstrui. Nunc de ipsis crepusculis quæ ἀρχὴν vocat, hoc est τὰ τελευτήσια. vnde ἀρχήν τε ἀνατέλλει in Parapegmate, pro crepusculo vespertino.

Τὰ δὲ πρὸς μέγαν εἰς εἰσιωτῶν.] Corrupta hæc esse non dubio. Videant studiosi. Μίγαν εἰσιωτῶν vocat annum Solarem, cuius quatuor ἔτη eadem signa denotant, quæ cum sint quatuor arationis, sationis, plantationis, messis, Aratus duarum meminit, τὴ φουτίαν, καὶ τὴ ἀεθῆν. Fortean legendum:

Τὰ πρὸς μέγαν εἰς εἰσιωτῶν,

ἄνω μὲν τὴ ἀρόσσην νεῖς, ἄνω δὲ φουτίαν.

Nempe subaudio ὅτι φουτίαν, ἄνω δὲ φουτίαν: ut sit sensus:

Nempe extrema tibi poterunt edicere noctis

Bissex Zodiaci magnam quæ signa per annum,

Plantandi tempus monstrant, Et tempus arandi.

eis εἰσιωτῶν dixit per annum ut infra:

— Ἀμείβῃ εἰς εἰσιωτῶν.

Ἡλίω. Et supra:

— Ἐπίφασι δ' εἰς εἰσιωτῶν.

Ἀρίστως ὅταν μάλιστα περὶ μῆνα σημαίνωιν.

Nam est ibi Hyperbaton, & illud eis εἰσιωτῶν, ad σημαίνωιν referendum. Hoc obiter. Ad propositum redeamus. Alias oporteret distinctionem tolli quæ in fine est versus, ut exponamus κατ' ἐπίνοσον, ἢ ἀρχόμην, hoc modo: Tempus plantandi, arandi, omnia ab Ioue sunt ostensa. Figuratè. Sed prior emendatio placet, quanquam altera hæc ad scripturam prior.

Νεῖς.] Hefychius: Νεῖς, ἢ τσῶν, μὴ βεβλημένη γῆ. Nonalis ager.

Καὶ μὲν ἑς.] Nec solum duodecim Zodiaci signa, sed & alia astra futura præsignant. Quatuor hosce versus non novit Avienus: Et videntur ordinem turbare: quia quinto sequitur τὴ γῆ, &c. quæ tantum ad Zodiaci signa referri possunt. Sed neque sic conveniet, quia ait τὴ πᾶσι, quod ad ἀνάθηκα μῆνας referri ne-

quit, ad ἀνάθηκα potest. Itaque contra Avienum cum Scholiaste retinemus, & fieri potest ut Aratus τὴ γῆ de omnibus stellis dixerit, quod de speciebus aliquibus solummodo verum est.

Ἀρκτέγιο.] Puto eò referendum quod in Parapegmate legimus: Ἀρκτέγιο ἐπιτέ μοι μύθη, ἀνιμοὶ μέγαλοι πῆσαι. Arcturum dicitur dixit ob fulgorem. Per Arcturum Scholiastes totam Arctophylacem intelligit, de quo alibi dicendi locus.

Ἡ ἐπίων.] Legendum est ἢς τῶν. Interpretes Nicandri idem verbum vsurpantis: τὸ δὲ τῶν ἐπὶ ὀρθῶς καὶ: σημαίνει γὰρ τὸ τῶν, αἷς καὶ ὄμην.

Ἀμφιλόκη.] ἀμφιλόκη Theon ἀναβλήν explicat. Non satis probè. Νόξ ἀμφιλόκη Homero aliisque τὰ ἀνέφας ἄστρον, tempus illud inter lucem & tenebras dubium. Vnde dubium an nomen ipsum lucem, an tenebras sonet. Homericus interpretes hoc vocabulum ita explicat:

ὁ βαδὺς δὲ τῶν, πρὸς πῶν λυγίω, ὃ ἐστὶ σκοτίω.

Cui consonat Nicandricus: ἀμφιλόκη, σκοτίω.

λύκη γὰρ ἡ σκοτία, καὶ λυγίω, ἐξ αὐτῆς, & λυγίω.

Macrobius iungendus: Prisci Græcorum primam lucem quæ præcedit Solis exortus ἀ-

κῶν appellauerunt, δὲ τὸ δὲ λυγίω: Id temporis hodie Lycophos cognominant, de quo ita poeta scribit.

Ἡμῶν δ' ἔσ' ἄρ' παῖδες, εἰς ἀμφιλόκη νύξ.

Locus enim ille in vulgatis corruptus, ita restituendus. Bene autem δὲ τὸ δὲ λυγίω: nam &

λυγίω, Matura Plutarcho: & Galli crepusculum marutinum Laube appellant, & anbae illis est, ἐπὶ δὲ δειγερικόν, quanquam καὶ τὴ χερσίνης,

etiam pro χερσίνης sumatur.

Πρῶτος εἰς νυκτός.] Altero crepusculo: ἀεθ-

ρήν.

Μίγαν ὄγμον.] Duo significare ait Scholiastes ὄγμον, primò ordinem, seu seriem quam menses observant, secundò intervallum vacuum inter duos locos plantis consitos. Ex posteriori significato ductam ait Metaphoram, quæ significat ipsam ponus Eclipticam, quam Zodiacum significari. Homerus quoque ὄγμον ὀδόντων eleganter dixit.

Ἐπιτέ μοι μύθη.] Et quod præcedit ἀμείβῃ καὶ quod sequitur ἐπιτέ μοι μύθη hic ἐπιτέ μοι legi postulant.

Ἀπὸ δ' ἀπὸίω.] Malè Scholiastes ἀπὸίω τὸ δ' ἀπὸίω. Hunc versum ita interpretatur Avienus:

Sic dixer sa diem comitantur sidera semper.

Ἐπιτέ μοι μύθη, καὶ πᾶσι.] Aut se supersedere Aratus de iis quæ ex tabulis Metonearum ἐπιτέ μοι μύθη ἀπὸίω ἐπίω ab Astrologis propositis facillimè possunt cognosci. Meton enim primus annorū vndeuginti periodum instituit, quem deinde secuti plurimi Græcorum, teste Theone, Diodoro & Avieno, qui etiam tabulas

Prognosticas (quales sunt illæ quæ Ptolemæi nomine circumferuntur) ad illum annorum circulum dixerunt.

Ὅσα τ' ἀπὸ ζώνης.] Initium enim Parapegmatum erat ab ortu Zonæ Orionis, quod est in Solstitio Æstiuo, & finis in ortu pedum Orionis, & Sirij ipsius, qui propè pedes; quæ Auicenus non bene distinguit. Igitur cum dicit Aratus:

Ὅσα τ' ἀπὸ ζώνης εἰς ἑγμῶν ἀρχαίαι,
Νῆξ ἐπιδινῆ, κωδὰ τε Ἰρασιω ἀρχαίαι.

Quotquot est à Zonâ plantam Orionis ad
initium,

Audacemq; canem, per noctes astra rotantur.
totum parapegma, & omnia in eo contenta comprehendit. Bene autem notat Scholiastes tripartitè oriri Oriona, humeris, baltheo, & pedibus.

Ὅτι προσδάων.] Interpretatur Scholiastes stellas Neptuni, eas quæ significant tempestates, & serenas: Iouis, eas quæ spectant ad agriculturam. Exempli causa Neptuni stellæ sunt Capricornus, Sagittarius, Arcturus, Ara, Iouis, Leo, Sirius, & similes: Communes, Pleiades: Possis etiam cum Auiceno interpretari, τι τογμῆνα προσδάων, ἢ διὰς ἀυτῶν, hoc est, euentus Diales, & Neptunios. Ita enim ille intelligere videtur. Hoc certum astronomos nauigationis & agriculturæ parem habuisse rationem, quos & Hesiodus est imitatus, & Aratus.

Τι τογμῆνα.] Ita suprâ proœmio:

Ὅτι μάλιστα τι τογμῆνα σημαίνει.

Μέλοι δ' ἔσι.] Alij μέλοι δ' ἔσι. Scholiastes legit μέλοι δ' ἔσι aut ἔσι Dorice σὸν interpretatus est.

Εὐρέην.] πισύεις ἔρεῖν, literâ, & distinctione mutata alijs. Assentitur Scholiastes, qui ait, ὅταν ἐσὶ νῆϊ σαυτῶν πισύεις, καὶ μέλαις ἔρεῖν, καὶ ἔργμαξ. Sed ego ἔρεῖν pro ἔρεῖν nondum legi, & puto vocem esse non satis significantem, nisi ἔρεῖν pro ἔρεῖν, siue ἐρισσορμεῖν sumas, vt sit πισύεις ἔρεῖν; ὡς ἐστὶν ἢ ἐλπίδα ἔχεις ἐρισσορμεῖν. hoc est, vento ferente nauigare confidas.

Κεζρημένα.] Vocabulum hoc deriuandum non ἀπὸ τῆς κρημνῆς ἢ δ' ἔρεμυ, sed ἀπὸ τῆς κρημνῆς τῆς πωρογνώσκου. Est itaque κεζρημένα σήμερον, τὰ σημεῖα πωρογνωσκιά. Alij habent κερρημένα.

Ἡεῖ γαλάσσης.] ἡεῖ δ' ἕφ' ὅν vt heri semper lenitas, hoc est hesternâ & sempiterna, siue continua. Sic ἡεῖ γαλάσση mane procella pro matutina procellâ.

Τεῖρον ἡμαρ.] quod frequens: Alibi:

Αυτῶ, ἢ ἐμοσ' αὐτῶ, ἢ κριτέτιον ἔσ' ἐς ἡῶ,
Ἀλλὰ δ' ἔσι.] ἄλλα δ' ἔσι. Manuscriptus. Sensus est: Præter signa illa quæ ab Ioue profisciscuntur hoc est primo mobili, & astris inerrantibus, alia capies ex Luna.

Πλάθουσι ἀφοριεῖσθαι.] Hoc est διχόθεμ

πλάθουσι, καὶ διχόθεμ δ' ἀφοριεῖσθαι. Est enim διχόθεμ μὲν ἰσομεῖνα, & altera μὲν ὀλιγομεῖνα: Inter vtranque est πεπληθῆνα, hoc est πληθύνειν.

Σύνετα.] Luber nos Lunam tertio quartoque à coitu die diligenter contemplari, quia Lunæ forma & splendor varians varios producat effectus. Et hastenus generaliter quæ deinceps κατ' εἶδος explicat.

Ἐφεστώτες.] Alij ἐφεστώτες. Sententia eius versus in eo consistit quod ex principio mensis coniectura faciendâ sit de toto, futurusne sit pluuius, an ventosus, an siccus, an serenus. Igitur ἐφεστώτες hîc non restringit, sed denotat. Est enim μὲν ἐφεστώτες non initium mensis, sed ipse mensis, cuius est initium.

Ἀσπῆ.] Rationem Physicam harum Lunarum ἀσπῆσων ex Scholiaste, Auiceno, & Philosophorum doctrinâ quoad potero explicabo. Luna quia debiliori lumine prædita est quàm Sol, facilius formas ex aère subiecto refert. Cum verò aër semper vel serenum, vel ventos, vel pluuias, vel simile quid parturiat, antequam ea ad nos perueniant, ipse iam eam formam concepit, quæ rei euenturæ corresponder. Itaque cum nullæ in aère sordes sunt, quod serenitatem portendit, Luna quoque pura est. Cum verò tertia die (quando λεπτήν Lunam esse dicit Aratus, nam ἐν τέτταρτῳ ἐστὶ παχύων.) Luna rubicunda est, certum esse aërem ipsum simile esse præditum figurâ, quod tunc fit cum exhalationes sicca & ignea in aère versantur, ex quibus ventigignuntur sicci. Eadem ratione nititur quod infra ait, si rubicundus circulus Lunam ambiat, ventos imminere, & quod rubicundiores eo vehementiores. Falsa enim hîc ratio Scholiastæ διὰ τὴν πρὸ τ' ἀέρος πύκνωσιν: & falsa simul illa, quam præsupponit Thesis ἐδ' ἐστὶν ἀναγ' ἀνεμῶν ἢ πρὸς τὴν ἀέρος: quod iam dudum refellit Peripatericorum schola. Cum verò aër madidas exhalationes (quas crassiores esse oportet) habet, Luna quoque est obtusior & veluti atra (quod in quarto die ponit Aratus quia tunc oportuit communiter eam esse firmiorem) quare necesse est imbres gigni, aut Austros, qui & ipsi vuidi: quare non bene hîc vbi Aratus dixit ἢ νότον ἀμβλυῖαν, Auicenus Zephyris habitabitur transfulit: Alia enim Zephyri natura. Quæ autem hîc de Lunâ crescente dicit, eadem postea generaliter de omni Lunâ repetit. Similis itaque ratio. Prout verò exhalationes ventosæ in cælo aut cum Lunâ, aut contra Lunam feruntur, ita Luna nunc recta est, nunc inclinata. Luna itaque tridiana ab Occidente ad Orientem pergens, si secundo (vt ita loquar) vento feratur, hoc est si Zephyri spirent, recta erit: Zephyri verò siue his proximâ Cauri ἀργύησι, si durent aliquantulum, vehementiores

mentiores sunt: Igitur si postero die Luna idem habeat signum, timendæ sunt tempestates. Si verò cornu Septentrionale (quod vocat Aratus *μηνίωρον*) pronum videatur, certum est à Septentrione latas exhalationes efficere, vt videatur motus inesse Lunæ, qui est in aère. Si verò resupinum sit, clarum est ex aduersa parte spirare ventum, nempe Notum, cuius eadem ratio. Aër autem seu potius exhalationes Lunæ subiacentes plerunq; nobis rotundâ figurâ apparent, ob ipsius Lunæ formam, cuius lux per eas meat, (cui simile est id quod in parelibus videmus) itaque circulus ambire Lunam videtur, qui si sensim euauerit, liquet materiam non admodum esse crassam, vt è tempestatibus aliquid possit esse periculi. Sin in duas partes findatur, iam maior & crassior est materia quam quæ dissipari possit, ideoque procellæ imminet. Quòd si tanta sit copia exhalationum, vt plures circuli appareant (cuius similis est ratio) procellarum vis maiora futura esse non immeritò putatur. Quod verò ait Aratus, signa Lunaria à quartâ tertiâve die (seu potius ab ipsa synodo,) ad octauam, hoc est, ad Lunam *διχόμορον* durare: & à *διχόμορον* ad *πανσελιώλον*, quæ est die decimo quinto; & exinde ad *διχόμορον* *δ' αὐτίκων* (male in Scholiaste *διχόμορον* *βίωρον* qui error ex numerorum notis natus est) & rursum à *διχόμορον* ad tertiam vel quartam *φθίνοντες*, vel potius ad *ἐπιλυτικόν* (nam, vt suprâ, extremos dies nominat tantum quibus Luna apparet, ex quibus reliquos intelligi oportet) ex Pythagoricâ magis quadam septenarij veneratione (nam si ita computes vt nos ostendimus, in singulis *ἡμερῶν* inuenies) quàm ex Physicâ ratione deductum videtur.

Λιπὴ.] *Λιπὴ*, & *παχίων* tempus magis, quàm formæ differentiam ostendunt. *Λιπὴ* est *τριτάτης*: vt *παχίων* *τεταρτίης*.

Εκ τριτάτης.] Post tertium. Aliàs *τέταρτην* *ἐκ τριτάτης* esset *ἑβδόμου*. Hic est simpliciter *τέταρτη*.

Αεβλιώσται.] Alludit ad illud quod suprâ dixit *ἀεβλιώσται* *παραίους*.

Νδυσάζει.] *Νδυσάζειν* est pronum esse. *Νδυσάζειν*, cernuum.

Εὐδ' αὐτὸς ὀρθή.] Non intellexit hæc Virgilius cùm scripsit:

Sin ortu in quarto (namq; is certissimus auctor)

Pura nec obtusis per calum cornibus ibit,

Totus & ille dies & qui nascitur ab illo

Exactum ad mensera pluuia ventisq; carebunt.

Nam hoc non voluit Aratus.

Εὐείριον ἄνεμος.] Zephyri, & Cauri siue Argæta.

Μετίωρον.] Sublime (vt semper in Sphærà)

vocat τὸ βορειότερον.

Ἐλιώται.] *Ἐλιώται* alij.

Πληθύνει.] *πανσελιώλον*.
Αμφότερον διχάμορον] *διχόμορον* *αὐτίκων*, *κτὶ*
δ' αὐτίκων.

Διχόμορον.] *μηνίωρον* *δ' αὐτίκων*.

Ἡ δ' ἐς κέρας αὐτῆς ἴσταν.] *μηνίωρον* *δ' αὐτίκων*. Nam Aratus, τὰς ἀμφικύρτους vbiq; omittit.

Πάντη δ'.] Versus hic mutilus. Coniicio legendum:

Πάντ' ἂν κατὰ τὰ μάλ' ἄλλα σημαίνοισιν.
Nam sequitur:

Πάντ' ἂν ἰσχυρότερα
Subaudiendum itaque more Poëtico τὰ, *ἴσταν*.

Αεβ.] alij *ἀεβ*.
Τριτάτη τεταρτίητε.] Vel puero liquet legendum, *τριτάτη τεταρτίητε*. Et alij monuerunt.

Εὐ δὲ ἀδὰ φθινόντων.] Hoc est *διχόμορον* *δ' αὐτίκων*, quæ dicitur *φθίνοντες* *μηνίωρον*, quem Aratus quoque *ἀπιχόμορον*, & *ἀπίοντες* cognominat.

Εὐ δ' αὐτίκων.] *ἴσταν* hic est propè esse. Sed Manuscriptus refert *διχόμορον* *δ' αὐτίκων*, legendum fortè: *διχόμορον* *δ' αὐτίκων*. Ut sit *διχόμορον* *μηνίωρον* *δ' αὐτίκων*, hoc est succedit illi. Itaque in altero versu legendum *πῶς δ' αὐτίκων*.

Ἐπὶ μὲν σελλωαίης τε.] Legendum est *σελλωαίης τε*, aut quod melius *σελλωαίης τε*, vt sensus sit:

Hæc de mense potes Lunâ didicisse magistrâ.
Ab his ad Solaria signa transit.

Ἡλιώ δ' ἔστι.] Quod in Lunâ fecimus idem in Sole faciendum. Solis signa rariora, sed certiora, quia lumen certius & maius, nec leues exhalationes admittit. Ait itaque Aratus ex Sole oriente & occidente signa capi posse, cur non *ἐκ μεσημβριῶν*; Ratio non leuis hæc est, quod Sol oriens & occidens circa nostrum sit Horizontem, ideoque illas exhalationes referat quæ propè nos sunt. Cùm itaque Sol veluti macalatus apparet, (præsertim si, quod infra subiungit, in ortu nubes ipsum præcellerit, & paulò post variegatus Sol visus fuerit,) certum est exhalationes esse in aère, neque tamen leuissimas neque grauissimas. Nam eâ sunt virtute, vt Sol quidem lucidus sine integer (vt loquitur Auienus) per eas non cernatur, sed neque ipsæ Solem omnino abscondant: Sed solis lumen per exhalationes transparentes, varios colores offerat spectantibus. Signum itaque hoc tempestatis, præsertim pluuie, vt contra pura facies sereni. Cùm verò nubes crassæ ante Solem sunt, ipse caui speciem reddit, quia quæcunque per nigrum videntur profunda apparent, quod & in pictorum umbrationibus videre licet. Eadem exhalationes faciunt ne radij Solis per rectam lineam ad nos ferantur, sed ex lateribus per obliquum appareant.

vnde sequitur pluuiam aut ventos qui ex exhalationibus sunt secururos. Quod supra de rubro & nigro in Lunâ diximus, idem in Sole est, rubrum ventos, (hoc est exhalationes siccas & calidas) nigrum pluuiam: (hoc est exhalationes crassas & madidas) vtrunque præsignat. Aliquando ita circumfusæ sunt Soli nubes, vt radij cocuantes in vnu vix vnum locum reperiant per quem transparent, aliquando etiam nullum. Ex crassis ergo nubibus pluuiæ nascuntur. Quod si Solis orbis oriens (vt fieri solet ob exhalationes) latus, & amplius appareat, postea verò se contrahat, signum est exhalationes à Sole ascendente victas amplius eas vires non habere, vt maiorem solito Solem faciant apparere. Itaque serena expectanda. Si verò post tempestates diurnas Sol sub vespere pallidus (hoc est non ater sed candidus vt plerumque) occumbat, etiamsi supra illum aureo colore nubes appareant (nam ex crassæ esse non possunt) pluuiæ perfectò timenda non est. Aliud esset si post tempestatem Solis occidentis radij in diuersas partes obliquè tenderentur. Hoc enim vt diximus procellæ signum. Radij Solis marci di (quales ferè sunt in Eclipsi Solis) siue de die siue Sole in ortu laborante restantur se à nubibus vinci, itaque pluuiæ instant, aut si non magna sit obscuratio, ventj. Idem est si etiam Sole nondum exorto (nam tunc omnia aëria clariùs videntur) nubes videas medias inter rubrum & nigrum colorem, sanguineas. Nam & illæ exhalationes vuidæ sunt. Quod de Coronis (quas ἑλκων vocant Phisici) Lunaribus dixi, idem in Solaribus: quæ quo nigriores & plures, eo tempestuosiores. Nubes autem æquabiles eo ferè modo quo coronæ, sed paulò perfectiùs, Solis formam repræsentant, ideoque *Parelia* vocantur, quarum materia est tenuior, ventos gignit, & quidem ab ea parte à qua apparet: Si crassior, quod tunc liquet cum guttæ cadere incipiunt, (hoc enim Aratus innuere videtur, si verus est γῆρας) pluuias.

Νέον βάραντες ἀφ' ἑρῆς] Ita infra:

ἢ ὅ βερῆα.

Συζῆδρα βάραντες.

Est itaque βάραντες, τὸ ἀπ' ἑρῆς.

Υποδείλα.] Δείλον, δείλη siue δείληs quam pro pomeridiano tempore sumatur, propriè tamen crepusculum vespertinum designat: ideoque Auroræ opponitur Homero:

Εὐρῆ] ἢ ἡδῆ, ἢ δείληs ἢ μέσον ἡμέρας.

Αὐρορά, aut vesper, medijue erit hora diei.

Interpres: ἢ ὁ ψῆφος κατὰ τὴν ἡμέραν ἢ ἡμέρας μεσσημέριον.

Καὶ ἄλλοι.] καὶ καὶ alij.

Περὶ τῆς αἰτίας.] Alij περὶ τῆς αἰτίας. Sed non conuenit id quod sequitur βάραντες.

Τὰ δ' ἑνὸς περὶ μέσον φασίη.] Hoc est τὰ δὲ μέσον ἢ ἡμέρας μεσσημέριον.

Συζῆτος δ' αἰτίας.] Versus corruptus. Lege:

Συζῆτος δ' αἰτίας ἑλκων ἢ ἡμέρας.

Alij habent ἑλκων ἢ ἡμέρας, quos sequitur Auienus:

Deniq. per flammam procul atque incendia Solis, Ipsa Dei cedant blandi si lumina solers Tende oculos.

Sensus est: καὶ τὸ ἐν δὲ τὰ περὶ τὴν ἡμέραν μεσσημέριον αἰτίας περὶ τῆς αἰτίας αὐτῆς τῆς αἰτίας. Scholiastes.

Τὸ δ' ἑνὸς αἰτίας.] Supra:

Ἠελίον καὶ μῆδον ἐοικῶς (Ἡμερῶν καὶ).

Virgilius:

Solem certissima signa sequuntur.

Ei ὅ οἱ ἀνίοντες.] Legendum esse.

Ei ὅ οἱ ἢ ἀνίοντες.] vnicuique liquet. Scholiastes αἰ δὲ ἢ habet.

Νεφέων πιπτομένων.] aut subaudiendum ἑρῆs aut legendum ἡμέρας vt Scholiastes legisse videtur.

Πολὺς δ' ἑνὸς οἱ περὶ κύκλου.] De Solis ipsius circulo, non nubium intelligo: Scholiastes cum priori loco exposuisset de Solis circulo, postea de nubibus exponit. Sed verum id esse comperio, quod & centum aliis exemplis probari possit, non esse vnius auctoris Scholium, sed ex variis Grammaticis, & astrologis quædam collecta, in vnum corpus esse redacta, quorum fortè vix tertia pars Theonis est.

Συζῆτος καὶ ἡμέρας.] Operimento tibi opus erit, aut aliter, auxilio carebis.

Οὐρανὸν ἀμαδύων.] Describit Eclipsim Solarem, quæ fit Lunæ inter Solem & terram interiectione. Huic comparat radiorum obscuracionem quæ per nubes est τὸ δὲ τὸ περὶ τῆς αἰτίας τῆς αἰτίας τῆς αἰτίας. Non ipsos dies, quorum euentus significatur quod voluit Auienus. Oportet enim subintelligere, quod præcessit ἀμαδύων ὁ ὅτι τὸ δὲ τῆς αἰτίας τῆς αἰτίας τῆς αἰτίας.

Ἰσχυρόν.] Non ita hæc intelligenda, quasi ἰσχυρόν μὲν ἔσται Eclipsis, nam fit φθινόγοντος μὲν ὅς: Sed ἰσχυρόν simpliciter est flans, seu vt Scholiastes exponit ἰσχυρόν, hoc est means vt Cicero transtulit. Nescio quid Auieno in mentem venerit, vt ἰσχυρόν pro ἰσχυρόν, δὲ τῆς αἰτίας τῆς αἰτίας intellexerit. ita enim ait.

Vt cum fraternos subtexens Luna iugales Lucem hebetat.

Ἡδὲ τῆς.] Vtitur Homero hæc clausula: Et Arato iterum infra. Et supra:

Ὅ δ' ἑνὸς ἢ δὲ τῆς περὶ τῆς αἰτίας τῆς αἰτίας.

Ἀπρῶτος.] Præter aspergere: prout aspersus ἄπρῶτος (quod nescio an alijs vtitur) in aspersus, siccus.

Περὶ τῆς αἰτίας τῆς αἰτίας.] alludit ad id quod prius dixerat.

Ei δ' ἡλίον ταντοῦ περὶ τῆς αἰτίας τῆς αἰτίας.] Similem.

Similem locum antea ostendimus.

Φοιτῶναι.] Nam & supra dixit: Η νύκτα, ἢ βορρῆ (ἐπὶ ἀφῆ), ἢ ἐκἀπρῶθεν. Επὶ ἀφῆ, & Φοιτῶναι idem sunt.

Η κοίτη.] Alij εἰ κοίτη. Alij εἰδ' ὅτι κοίτη. Sed tunc comma post ἐπιτεχέω· esset delendum. Auienus hunc versum non agnoskit.

Μάλας ἀληθῆ.] Μάλας illud expressit Maro: Hoc etiam immensa cum iam decederet Olympos, Profuerit meminisse magis.

Et Auienus:

— Tamen haec, tamen omnia semper Decedenti die melius ventura docebunt.

Σείωσι & φάνω.] In ἑσπέρῳ τοῦτο Canceri, duae sunt stellae, quas Graeci ὄφεις vel ὄφιοι vocant, Manilius nescio quā ratione Iugulas vocat, inter vtranque nubecula quaedam esse solet, quam φάνω sive Praesepium vocant. Haec, quia obscurior est, potest aliquando ab exhalationum vi obscurari, ita ut nullum sit intervallum μετὰ τὸ ὄφει. vnde sequitur summam fore tempestatem. Quod si paulo minor exhalationum copia, exque madidæ sint, quia madida nigrum colorem praefertunt, μελαίνε ἢ φάνω, quanquam Afelli, quorum lumen firmius non facile immutentur. Sequuntur ergo imbres. Cum vero exhalationes sunt sicciore & ventosæ, solet vis venti quæ in summo aëre est omnes fordes nubilosas à sua parte in alteram mouere. Hinc est quod alibi dixit Aratus, si cæterâ parte cæli nubilis obducta Ara sola resplendeat, spiraturum Notum. Similis & hic ratio. Quare Noto flante Afellus Notius luget, Boreus sordet: Boreâ spirante Boreus luget, Notius sordet.

Ολίγη εἰρήνη ἀχλὺς.] Ολίγη ἀχλὺς, vocat Galaxiam, cui φάνω comparatur ab Astronomis: εἰ τὰ δαδύνησθαι τὴν φάνω, νεφέλην ἢ ἐπὶ σφαιρακοῦ τὰ γαλαξία, μετὰ τὸ ἀσφαιρῶν κέρμας, εἰ δὲ καὶ σφαιρῶν εἶναι κέρμας.

Βορρῆαι.] Ipse enim Cancer Boreus. Εἰς γὰρ βορρῆαι.] Alij εἰς γὰρ πὰρ βορρῆαι: quod melius. Nam non cohærent βορρῆαι, & ὄφει nisi ὄφει malis legere.

Εοικότες.] Nempe ἀντὶς Schol. Imò simpliciter εἰσικότες congrui: Auienus:

— ardeat autem Congruus aëry latè rubor ignis Afelli.

Περί τῆς ὄφει σημαίνουσιν.] Suprà: εἰδ' ὅτι σημαίνουσιν.

Εμπάλιν ἀχλὺς αἰθῆ.] Hoc est vice versâ, vt λέγει ὁ Φαίη λέγει ἰσχυρῶς, ὅτι ἐκ βορρῆαι ἀχλὺς αἰθῆ, tum inquit, τὴν βορρῆαι δεῖδειχθαι, conuenit Boream praesumere.

Σήμα δ' ἐστὶ τῆς ἀνέμου.] Σήμα τὸ ἑσπέρῳ σημαίνουσιν εἰς τὰ ἐσπέρῳ Schol. quem secutus Auienus hanc facit Metabasim:

Quin & terrenis caepe rebibus certa frequenter

Signa procedantur.

Ratio autem harum αἰθῆσιν hæc est. Cum aër incipit ventis agitari, antequam id à nobis percipi possit ob sonitus varios, qui ab hominibus excitantur, in locis desertis, siluis, litoribus, mari, rupibus, & similibus, aliquod murmur aëris mutantis exauditur, quod venti breui percipiendi certissimum signum est.

Οἰδῶνται δάλασσα.] Inflatum mare Cicero: traxero tumorem aequora. Auienus.

— Freta ponti

Incipiunt agitata tumescere. Virgilius: Sæpe, (mare) silentio intumescit, flatusq; altius solito iam intrâ se esse ventos fatetur. Plinius. ἢ ἰαλῶσθαι ὁδῶν ἀπὸς μετὰ τὸ εἶναι. Scholiastes.

Αἰθῆ τ' εἰσάλλει.] Αἰθῆ, & αἰθῆλαι idem est: nisi malis αἰθῆλαι scopulos interpretari, αἰθῆλαι litus.

Καὶ δ' αἰ ἐπὶ τῆς βίβλου.] fera bestia, pisces, auesque plerunque acutiùs sentiunt quam homines: ideoque multa ex iis signa capi possunt. Nam vento primum flare incipiente (semper enim paruo quodam motu incipit) aues vt ἐπὶ ὁδοῖς, αἰθῆλαι, ἢ ὄφει ἀρρῶδες, & similia ἀμφὶ τῆρα ex æquore, vbi vis venti semper maior, in terras profugiunt, & alarum strepitu timoris dant signum: κίπφοι autem, quia sunt λεπτότεροι, contra ventum feruntur, & hoc ideo, ne si ferente vento volent, nimio motu, aut decidant, aut deficiant, quod & in piscibus videmus, qui similiter contrario vento solent natate.

Εὐθῆλαι.] Fulcem, transfert Cicero, & Auienus, cum κίπφοι potius fulix sit, & ἐπὶ ὁδοῖς Arden, vt Virgilius transtulit.

Εξ ἁλός.] Ex mari: Miror Auienum Stagna transtulisse.

Κίπφοι.] Fulica: Sturnum transfert Auienus, cum Sturnus sit ψαγῆς.

Αρρῶδες ἢ ὄφει.] Has opponit iis quas infra nominat ἢ ὄφει ὄφει.

Εἰν αἰθῆ δῖνοι.] Non memini me legisse δῖνος loco adiectiuo. Suspectus itaque locus: Fortassis sit cōposita vox εἰν αἰθῆ δῖνοι, quod fieri potest. Nomen autē ἰερέδ hoc attributum ἐπὶ δῖνοι δῖνοι αὐτῶν τῆ ἰαλῶσθαι ἐπιγίνεσθαι ἢ δῖνοι.

Η νεφέλη.] Nubes in montibus considere solet, vento qui in summo aëre est agitata, in album surgunt. Hoc enim est μετὰ τὸ εἶναι. Non intellexit Auienus qui ait:

— Et summa nebulam se tendere rupe, Nec Plinius: Cum in cacuminibus montium nubes considens hyemabit. Hyemabit est χιμῶσι.

Ηδη καὶ.] Rationes Physicæ sequentium hæc esse videntur. Pappi cum sint ἀπὸ τῶν facillimè quouis vento auertuntur, itaq; vento incipientem, cum nos necdum eius vim sentimus, multū disiecti in aquis fluitant. Quia verò venti vt

sepe diximus) prius sunt in superiori aeris parte, quam in ea quae nobis proxima est, quae ex parte tonitrua, fulmina, sidera (vt vulgus appellat) cadentia impellantur, ea ex parte spirabunt venti, quod si diuersis ex partibus ferri videantur, signum est tempestatis. Nam ventorum confusio (vt ex Poeticis descriptionibus liquet) tempestates efficit.

Πάπποι.] Festus: Pappi carduorum flores. Lucretius:

Vestem, nec plumas auium, papposq; volantes. Sunt autem proprie (& ita hic sumuntur, licet alibi generalius nomen hoc sumi non negem) Πάπποι. Flos, siue lanugo cinaræ, quæ species est cardui, quam Galli artichaut vocant (quod Græcum vocabulum est ἀρτυκία Tralliano visitatum) quam Aratus γρησιον ἀκάνθης vocat, quia canitiem præ se fert. Nicander:

Σαίδια ὡς γήρεα κρῖ φυχλῆνος ἀκάνθης,

Et alibi:

Οὐδὲ π δὴ γήρεα νίον τεθρυμίδρα πᾶν πε,

Ἡεῖ ἐπιπλάζοντα Διγφαιρῶσι ἀέθαις.

Κωφῆς ἀλδς.] Homerus κῆρυξ καφῶ hoc est, ἡρεμῆν. Surdum pro eo quod non exauditur, vt tacum pro eo quod non videtur.

Τοὶ δ' ὄπισθε ἴσμεν ἱσαλάδωναιαντογ.] Benè Virgilius:

Flammarum longos à tergo albescere tractus.

Μή μιν.] Optantus est, vt alibi:

Μή οἱ ποικίλοι νεοὶ βᾶμασθ δρῆγες.

Κίκαλ.

Υδαὶν ἡδ.] Hunc versum non videtur agnoscere Scholiastes: Nam Auienus ne duos quidem priores habet.

Ποδάκι.] In pluuia idem est quod in vento, antequam ad nos perueniat in aère eam esse, & prope terras quoque sed tam paruam vt à nobis sentiri nequeat, ab aliis animalibus quæ sensu prædita sunt acutiori possunt. Nubes quæ lang similitudinem præferunt crassæ sunt, ideoque non ventosæ sed pluuiosæ. Iris autem (quanquã varia de eâ inter Physicos sit disputatio, quam nos omittimus) aër est crassior, quæ si gemina, necessario sequitur imber graminis: Et vt Lunæ, Solisque ἀλδεις ita etiam αἱ ἀπὸ αἰσθητικῶν ex exhalationibus sunt, quæ si nigrae, pluuiæ. Pluuia instante aues aquarum amatrices, quia sentiunt propè esse vt ab iis per pluuias separentur, (cui similia & infra habebimus) ingurgitant sese aquis: Ranæ autem quia admodum aquam amant præcipuè pluuiatè (quæ magis est vitalis, vt ex plantarum alimento liquet) gaudium clamore testantur: Vt & ὀλολύγων si vulgata lectioem sequimur. Cornix vero summo opere φιλῶνθ & tum vel maximè delectatur aquis, quod & ipse aër partes extantes continens sit vuidus. Boves reid quia patulas habent nares admodum sunt

ἀσθητικοί. Ideoque non contenti eo aère qui terræ proximus calidior est, superiorem quæ frigidior & humidior sentiant captant. Quia verò æstiuo tempore profunda terra sunt frigida, exteriora calida, & contra tempore hyberno, cum plurimus imber decidit in terras, interna calida, externa gelida (cui simile & in hominum corporibus euenire videmus) formicæ non patientes illum terræ feruorem, sedes præfæcas deserentes exeunt vnâ cum ouis. Hoc enim vult Auienus cum ait:

Cum proprias sedes sollers formica relinquens. Oua cauis effert penetrabilibus; aspera quippe. Tempestas, gelidusq; dies, & frigidus arbor. Inserit internis terrarum redditus æstius.

Videtur tamen malè interpretatus (si eo respexit quod videtur) Aratum illud:

Κῆνοι ἔτι καλέουσι μελέωνος ἐντιγο γαίης.

Ἡ διδύμη.] Plinius. Arquis, cum sunt duplices, pluuias nuntiant.

Εὐλυμῖτος ὕδαρ.] quasi iam incipiat pluuiæ principis moueri. Ἰσχυρῶς.

Υδροπνύουσι.] Nicander quoque alicubi tradit Hydros deuorare ranas.

Γυεῖων.] γυεῖος nominat, quos Latinus Poëta pullos ranarum ἀνῶπιτῆσος βατράχους. Μικρῆς βατράχους φρεσῶδῆς appellat Aristoteles.

Ὀλολύγων.] Auis solitariae genus Scholiastæ. Acredula (ni fallor) Ciceroni. Sed, ni ego fallor, vterque egregiè fallitur. ὀλολύγων ad priora illa quæ de ranis dixit referendum. Plinius lib. xi. cap. 37. vbi de linguis animalium agit: Ranis prima cohaeret, intumã absolutã à guttate quum vocem mittunt: Mares tum vocantur ὀλολύγονες: Statio id tempore euenit cientiibus ἀδελφῶν, feminas. Neque abs re est quod hoc loco ex Aristotele refert Scholiastes (qui tamen hunc locum non cepit) τῶν ἡ ἀρῆνθ βατράχων φωνῶν σημεῖον ἐναγῆσος παρῶσις ἰργῶνθς ἐπὶ τῶν ἡπλῶν. Sed ἀνυγῶδῶς cum de mare loqueretur Aratus epithetum femininum addidit, quod tamen & alibi reperias. Et τρυζῆ (quo verbo hic vitur Aratus) proprie dicitur de turture solitario sine compare gemente. Transfer itaque ex Arati mente, & mea:

Tunc ἐν μανῆ γαίης se solã Ὀλολύγο relictam.

Vide etiam ea quæ ad Ciceronis Fragmenta scripsimus.

Λακίρῶζα.] Ex Hesiodo, qui dixit:

Λακίρῶζα κερῶν.

Τῶν κερῶν hoc vocabulo intelligere videtur Scholiastes, ad differentiam ἧ ἡλατῆων κερῶν, quæ τὰ ἰγλάσσει Homero. Videtur tamen ἐνυγῶδῶς, & λακίρῶζα idem esse.

Καὶ ἀπῶν ἄφθον ἰῶλαι.] Eadem hîc ratio, quæ in formicis: Nam & Iuli æstum terræ non ferentes præducunt. ἰῶλαι autem & πῶλαις Græcis.

Græcis τὰ γῆς ἴσσην vocantur, ut monstrat Aratus. Et ita nominat Dioscorides, & alij. Numenius poeta:

Καὶ Ἰσσην ἰσσην, δελείων ἔστι πρὸ ἀκρῶν
Δῆς ἀγέλοιο γέλοφα σὶ μῆλαι

Κέκλω] μέλαισιν, γυμφάροι, ἔστι γῆς.

Ratio duplex, & quod in ipsius terræ profundo fiat, & quod intestinorum formam referant, in longum porrecti.

Καὶ Ἰσσην ἰσσην.] Aves domesticæ teneriores sunt ceteris; quare cum humore aëris percipiunt vna cum frigore aliquo magis morsus animalculorum ut pedum & pulicum perfentiunt: ideoque continuò clamant & φθέρωνται. Simpliciter Auenius.

Ρεῖθρα κυρτο κύρτο βιργας. Gallicula vostro.

Καὶ Ἰσσην ἰσσην.] Ἰσσην exponit Scholiastes cicures: An ἰσσην legendum sit nescio. ἰσσην pro ἰσσην versus postulat.

Δὲ ποτὲ.] Humido etiã aëre corui & graculi latantur, alafq̄ cœcuntur, & graui voce insonant magnas stillas imitantes, hoc est κατ' ὄνομα: ποτὲν Clax, Clax. Ratio eadem quæ supra fuit in auib; aliis, & in sequentibus anatibus domesticis, & ardeis. Muscæ verò quia sunt admodum amantes humidorum, quia eo tempore corpora humida esse necesse est, vehementius mordent, vtpote magis delectatæ: Et quia aër madidus cum igne certat, lucernæ nõ lucent vti soler, sed vel fungi depressi madore cœcrescunt, vel inconstantiter mouetur lumen, & scintillat, vel perfecte lucere nequius radios tantũ emittit. Idem est in igne cui ollæ imponuntur, nam similiter scintillat. Neque multum dissimilis ratio signorum illorum quæ in carbonibus ob aëris vuidi motum imprimi videmus. De anaubus quod reperit, ita ante explicatum.

Καὶ πᾶ.] Putat Illustrissimus Scaliger hæc delenda vsque ad verbum κρᾶζαντα, hoc modo:

Ἡ ποτὲ κρᾶζαντα βαρεὴν δῖος ἀνὶ φωνῆν, quod mihi non difficile persuadet, licet Scholiastes agnoscat.

Διὸς σταλαγμῶν.] διὸς interpretatur Scholiastes μεγάλας. Frustra: nam & supra ὑδάτες ἐξ ὀμίνοις διὸς παρὰ & ὑδάτων ἐνδίοις dixit, sed σταλαγμῶν corrigi debuerat. Videtur itaque (si quis velit reuincere) legendum:

Διὸς σταλαγμῶν

Φωνῆν μιμήσασθαι.

Ἡσσην ἰσσην.] Malè hæctenus οἱ κᾶροι. Nam ἰσσην idem est, quod ἰσσην.

Μύκητες.] Præter Plinium, Virgilium, eiusque commentatores testis huius rei Callimachus:

Ἀχρὸν κομομένην ἀδδῶν ἐξήοντο μύκητες.

Αἰσθητῶν ἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην.

Ἰσσην ἰσσην ἰσσην ἰσσην ἰσσην ἰσσην.

Φιλῶ, δ' ὅταν ἢ τρεῖς, ποιεῖν ὑπὸν μέλαισιν. Τὸς μύκητας, ἀνιθῆρες.] Interpretantur nosster, & Aristophanis Scholiastæ, cum sint diuersa.

Πιεὶ μύκων.] Μόξα τὸ ἐλάχιον. Hinc λόχοις δῖοις, ἢ πολύμοχοις, non ἀπὸ τῶν μύκητων, sed ἀπὸ τῶν μύκων.

Ἐπ' ἰσσην.] Alij ἐπαυτοῖσι vno verbo. Ἡσσην ἰσσην.] Schol. legit: ἰσσην ἰσσην, quod verũ puto: ἰσσην ἰσσην, vel οἱ ἰσσην: sunt cicures. Nã ἰσσην proprie auis cicur, vnde κυρῶν de Gallinis, & aliis cortalibus dicitur.

Τριποδὸν πυρὸς ἰσσην.] Sunt enim & tripodes ἰσσην Homero celebres è quibus bibi solebat. πυρὸς ἰσσην dixit, vt alij ἐπαυτοῖσι, quod idem cum ἰσσην, & λατρεῖα, quibus nimirum igni impositis imponebatur aqua calefacienda. Hæc nota ex Græcorum Scholiis.

Ἐσσην καὶ κρᾶζαντα.] Ita alibi: Κρᾶζαντα ὅτι ἐσσην πάντα.

Κύκλω. Ἰσσην ἰσσην. Ergo idem quod in carbonibus etiam in ellychnius pari ratione accidit.

Ἐπὶ ἰσσην ἰσσην.] Sequuntur sereni signa aliquot, quorum plurimã ex contrariis precedentibus sunt manifesta. Nam sereno cælo nubes non in altum tolluntur, sed quã maximè in humili manent, vt in pede montis, & superficie aquarum. Præsepium non obscuratur: Flammæ lychnorum non mouentur. Noctua verò cornix & corui, quos ineunte primũ pluuia larari diximus, quanquam humidum ament, frigidum tamen & excessum humidum non amant, itaque sereno redeunte gaudent, & non vt ante graui, sed suaui vicunque voce ipsi autæ conueniente sudum cælum esse testantur. Grues verò vel maximè non ferunt τὰς τῶν κρᾶζαντων ἰσσην, vt ex eorum continuã migratione liquet: Itaque cum certa spes est sereni, tum demum longas parant vias, nam vt infra habebimus inter signa tempestatis:

Ὅδ' ὑψὲς γερῶν κρᾶζαντα εἰς ἰσσην ἀπὸ κρᾶζαντων, ἰσσην, σφοδρῶς ἢ παλιμπίτις δρονέον.]

Πυρῶν.] πυρῶν vocat ἰσσην ἰσσην, seu potius τρέμα: Montis pedem.

Πλάτμωνι.] Platomones sunt petræ paulum supra mare extantes, vt Galenus cum Theone explicat. Apollonius:

Εἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην.

Κρᾶζαντα. Ἰσσην ἰσσην ἢ πάλας ἀπεκλύζοντο ἀλμυρῶν. Οὗς φάσιν ἰσσην ἰσσην.] Confer cum iis quæ supra dicta sunt.

Ἡσσην.] Ita & Scholiastes. Stephanus vult ἰσσην, quia sequitur κρᾶζαντα. Sed puto Scholiasten legisse, & quidem non malè, κρᾶζαντα ἰσσην. Nam, & apud Homerum sæpe masculinum pro feminino reperias, vt

Εἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην.

Εἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην.

Εἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην.

Εἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην.

Εἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην.

Εἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην, ἰσσην ἰσσην.

κλυτὸς ἰσχυρὸς ἀμύξ, & δ' ἄλλης εἴρεσι.

Ποικίλα κτ.] Hocided, quia subiungit πο-
λύφωνα. Nam ita legendum.

Κράζω.] Hesy chius: κρᾶζειν ὡς κόρυξ, ἢ κρ-
ρῶν. Sæpius verò de cornice. Hinc κρᾶζειν
cornicari transtulit Persius.

Μαζήρῳα.] Fortè πίνυ κήρῳα.

Χαίρειν κέ πε ὠϊόσσι.] Antea χαίρειν καί-
τις ὠϊόσι. Sed omninò ita legendum est quem-
admodum nos ex Sanctandreas consensu
Scholiastæ edi curavimus. Nam & apud Ho-
merum est ὠϊέθ pro ὠϊέθ, & simile est δίζωθ
pro ἰόζωθ, & alibi ὠϊόθ reperias.

Δουδραίοι.] Δίνδραιοι pro δίνδραοι, vt supra

πίνυθ pro πίνυθ κατ' ἐπιθέσει.

Ηχι πει κείσιν.] Non πεκείσιν, sed ἡχι πει
κείσιν, ubi cubant.

Απτερόντα.] τὸ δ' ἀπτερόν, οἷον τὰ πτερο-
ζωῶσι Scholiastes. Dubitò an præferam Ma-
nuscripti lectionem ἀπτερόντα, vt sit πτε-
ρόντα pro πτερόσσι. Auienus:

Tum pennis corpora plaudunt.

Οδρονίδην.] ἀπερθεσιν alij, & Scholiastes.
Auienus quoque:

Tunc quoque cum stallis hebes est lux om-
nibus vltò.

Neque dissentit Plinius: Cum repente stellarum
fulgor obumbratur, vti neque nubilo neque ca-
ligine fluitans, graues denunciantur tempesta-
tes. Reuertitur hinc ad tempestatum signa, &
ait cum sidera sponte quodammodo sua viden-
tur obscurari signum esse tempestatum: nubila
enim nobis nondum percepta stellas condunt.
Idem est cum multæ admodum sunt nubes,
quædam huc quædam illuc latæ, quod ven-
tos, quædam subsistentes, quod imbres, qui
grauiores sunt denotat. Tunc anseres, corni-
ces, monedula, & aliæ bestię clamore dolo-
rem testantur, quod non liberè possint pascere,
quædam etiam bestię, ob metum pluuiæ, an-
tra perunt, & apes, quæ teneræ sunt & tempe-
states fugiunt, non audent procul à mellè &
fauis abscedere, nec eas imber opprimat. Grues
(de quo iam diximus) tum cursum mutant, &
in alia loca migrant: Araneæ moventur, quod
eo fit, quia cum sint leuissimæ facillimè mo-
ueantur à vento nondum valido, & nobis ἀν-
παιδῆσι. Flammæ lucernarum marcent, de
quo iam diximus. Tædæ etiam & ligna, quia
poros omnes humidus aër occupat, accendi vix
possunt nisi cinere (quod sæpe fieri solet) obli-
nantur: quem locum postremum vix quis-
quam aliter intelligat.

Οιδε πόθεν νεφέλαι.] Hæc ita intelligenda
sunt, quasi dicat, neque nos nubes vllas perci-
pimus; sic infra νεφελήν, dixit, cum reuera non
sit νεφελή sed esse videatur solummodo.

Εντάσμεγα κοράνη.] In Catalectis est:

Ter binos deciesq; nosem super exit in annos,
Iusta senescentum quos implet vita virorum.
Hos nouies superat viuendo garrula cornix.

Hinc longana cornix Poëtis. Notandum au-
tem vltimam in ἐντάσμεγα hic correptam, cum
deberet produci, quod verè est Æolicum.

Οψε βεῶν τε κηλοῖσι.] Οψικὸν posuit pro πλυ-
δωλικῷ: quod & apud Hòmerum inuenias.

Ἡὸ ἀπίζων.] Ἡὸα, ἀπίζων legendum esse,
& Theon qui tamen & hic corruptus, & Eu-
stathius indicat, qui ait ὁ ἀπίζων ἐῶα πα-
ρὰ Αἰγῶν. Auienus ἀπίζων Fringillam transfert
elegantè & vtrè.

Ορχίλῳ ἢ κήραθ' ὄσ.] Orchilus & Eritheus
sive Eritacus, aut Eritymus auces sunt solita-
riæ vt monstrat Hesy chius in Lexico: ideoque
ominosa matrimonij. Auienus:

Orchylos infestus se floricomis Hymenais
Ima petit terra, si denique paruis Eritheus
Succedit trepidus scruposa concava rupis.

Οιδ' ἂν ἐπιθεσθαι.] ἐπιθεσθαι Manuscriptus,
pro ἐπιθεσθαι, ἐπιθεσθαι, καὶ ἐπιθεσθαι interpretat-
ur Theon.

Αυτὸ μέλιτός τε.] Hoc est prope mella & ope-
ra sua volitant. Possis & ita interpretari: Intus
ἐν τῷ σπυρδελίῳ ἢ κηφοκίῳ (ita enim legen-
dum in Scholiaste pro κηφοκίῳ) melli & ope-
ribus. ἢ δὲ δαδῶν, hoc est mellum operibus in-
cumbunt.

Μαρανορένοιο λήχαιοι.] Manuscriptus με-
ρανορένοιο. Vtrumque probum.

Τί τι λίγα.] Pergit ad alia. Frigus hybernium
vix habet constringendi, & inde id quod æsta-
te est pluuiæ, hyeme est nix & grando. Hoc
ipsum eo indicatur, quod cinis sit concretus,
& carbones (nam de signis illis cenchi simili-
bus antea diximus) vix deserat, flamma quo-
que aliquid habeat concreti nebula crassiori
simile. Ilex, lentiscus, scylla, ter in anno fa-
ctum producent, tribus arandi temporibus re-
spondentem. Sunt autem hæc tria admodum
sicca naturæ, ideoq; non ferunt magnum fru-
ctum, nisi funditus madida. quare eorum ὀφθα-
λμοῖσιν humorem designat, vt fructum mediocri-
tas siccitatem. Eadem fermè est natura & κηφο-
κίῳ frumento, vnde colligere licet qualis fuerit
ilicis, lentisci, scyllæ ve fructus, similem fore
frumenti, aded vt singuli illarum partus præsa-
gia quædam sint messis futuræ singulari ara-
nonum, quæ vt illarum fructus similiter triplices.
Quia verò terræ ea natura est vt humidà magis
aliquid producat quàm arida, vt liquet, humidà
aurà insecta plurima, inter quæ sunt & crabro-
nes, gignuntur, quare & hoc humoris signum.
Iam verò humor omnis mouet virtutem gene-
rantem in animalibus, calore introrsum acto:
quare bestiarum appetitus πρὸ τῶ ἀφροδίσια cer-
tissimi hyemis aspera signum, vt contra cum
cardiores

tardiores sunt ad coitum leuior instat bruma. Grues cum primum hybernium frigus instare prænoscunt, statim magno conatu grandibusq. turmis aufugiunt. sunt enim impatientis frigoris. Quod si sentiant hyemem aut tardam fore aut leuem, tardè quoque & paruis turmis sensim migrant. Boves quoq. & pecudes, quia ob crassum aërem calor naturalis inclusus deorsum vergit, pedes iactant: omnes, eæ quæ leuiores sunt, binos grauiores, vt postea subiungit, & puluerem spargunt, terramq. fodiunt, cornua verò, & capita iactant ob pruriginem, quæ est ex humore frigidus. Cometa, quia ex exhalationibus sunt siccis & feruidis, vt sciscit Peripateticorum Schola, feruorem & fatalem Terræ siccitatem designant. Insulæ (teste Aristotele) sicciore sunt continente, & aridâ aurâ nihil ferè producunt, ideoque aues in insulis degere suetæ aliò contendunt, quod signum (vt dico) siccitatis, quæ noxia frugibus, commoda verò lacti gignendo, vt notum. Instante tempestate, cum eam bestia præsentiant (de quo & alibi diximus) immodicè se pabulis ingurgitant, ideoque inuitæ pascuis decedunt. Lupus quoque nulla pericula respiciens omnem dat operam vt ante tempestatem saturet, aut potius rectum inueniat. Sciunt enim hæc omnia animalia, fore vt veniente tempestate non possint commodè pascere. Boves priores pedes lingua, frigidis ob aëris intemperiem, satagunt lambendo recalfacere, & cum aliàs soleant in latus sinistrum (quod ex natura frigidius) recumbere, nunc etiam in dextrum se proiciunt, vt & hoc calefiat, omnibus peræquè membris ab externo frigore circumfessis. Mures quoque teneri aut frigus magnis motibus repellunt, aut latibula (quæ Aratus πικράδας vocat) sibi quærent. Canes quoq. tellurem fodiunt (si ἀρβύλας legitur) cuius eadem ratio esse videtur quam de pecoribus retulimus.

Νιφέδος.] alij νιφετώ. Qualem phrasim supra ostendimus: & sequitur λυχνά. Ζάωνι.] Eodem modo Latine carbones viuos dicimus. Πείροι δ' ού.] Construe: ἐδὲ πείροι καρπίοι καὶ χέρες, ἀπείρητοι, ἐδὲ μέλαινα χίνοι. Αλάδω.] ἡ ἐν τῇ ἀλαῇ πύργῳ κτεραν, ferens farra in arca. Vitur Nonnus. Απύλα.] Admodum proprie: est enim ἀνυλά glans ilicis. Theocritus: Οὐ γὰρ ἔδ' ἀπύλοις ὀσμυλίδης, οἱ γὰρ ἔχοντι Λαίτην ἀπὸ σείνοιο λιπέριον, αἱ γὰρ μελιχραῖ. Vbi similiter feminini generis, vti & hic. Τηλοτίγω.] Ne inquit nimium grauida sit illex, vt arua absque squallore spicas proferant. Ita erunt hæc intelligenda ait Scholiastes. Οἶον δὲ πὸ Ἰόμαθ'.] Sensus esse videtur: lentiscus rer frondens triplicis arationis successu

præmonstrat: nam sequitur: Οὐ γὰρ ἔδ' ἀπύλοις καὶ μελιχραῖς ἔρη. Κείνη ἐξ ἄλλων ἕραις πολυλλήϊος εἶν: Nam quo lentiscus grauidus fert tempore satius. Illius aut frustra terris sudabit aratrum. Cicero tamen, & Auienus, & Plinius, ita videntur intellexisse quasi Aratus dicat tempora arandi ostendere quod non puto.

Αεργος.] ἄεργος alij. Πολυλλήϊος εἶν.] πολυλλήϊος, πολὺ πύρος. Hefych. Αἰρητικός.] Προπριετὸς οὐ τὰ σάχνη κίεσσαν, vt docet Theo, Hefychius, & Etymologicus. Imò verò hoc est ἀρβύλα. Ανδρέικος.] ferè semper de Asphodelo dicitur. Hic generaliter pro ἀρβύλα sumitur.

Επίχινος.] Malè Manuscriptus χίνοιον. Επείχωνος ὡσαύτως εἶναι.] Puto hæc ita explicanda, vt dicamus ex crabronum multitudine hyemis celeritatem præsumi, vt quæ etiam ante Pleiadum occasum (vespertinum nempe, qui hyemis plerumque initium) sit ventura, & ita puto intellexisse Scholiasten. Hodie tamen distinctio aliud præ se fert.

Οἶος.] Versum hunc Scholiastes & Auienus non agnoscunt. Est verò admirationis formula quasi dicat:

Ab quo sequitur vespas cū turbine vortex? Simile est illud: Οἶος γὰρ ἀκύνειτο θεῶν ἐπὶ ποσσὶ φορεῖ. Λεΐψανος ἠελιάνοιο πολυκαλιώπειο ρεῖθρος. Et alibi alia similia reperias. Nobis sufficit indicasse.

Οπαίος ἀναστροφάσιν ὄχθης.] Vulgatus interpres Latinus transtulit eὐμω redeant a pasta. Malè: Oportuit dicere: Cum conuertantur ad Venerem. Quanquam enim vix alibi reperias, tamen & Scholiastes, & Auienus ὄχθης, ὄχθουσι interpretantur. Et sanè illis nō defuerunt sua exempla.

Οψὲ γ' μισσημέναν.] Ita ferè semper μισσημέναν dicit Venerca apud Homerum & Hesiodum. Latinus poeta Milla Deo mulier.

Βιβαύιδρα.] Exponit Scholiastes βιβαύιδραν πρὸς πονασίαν. Ego puto βιβαύιδραν ὄχθης legendum. βιβαύιδρα est ὄχθης.

Βεβύσσων ἐπὶ ἄσσαν.] Ad differentiam φθινόπωρου proprie dicti. Nam φθινόπωρον proprie est τὸ μεταπύργον, Autumni in brumam transitus.

Πληιάδης.] Iam antè diximus. Μηδὲ λίλυ ὀρύχου.] Vno loco ita exponit Scholiastes sequentia. Ne nimium fodiant, quia hoc hyemem prædicat duram satis & arboribus. Sed potius nix plurima terras operiat, quia semina tum magis radicanur. Alibi ita exponit, vt satis ostendat omnia hæc (quæ sententia vera est) hoc pacto legenda, distinguenda, intelligenda.

Μὴ γὰρ λίλυ ὀρύχου (εἰπέ μέγας ἢ καὶ κάσσαν Διὸς), ἔπ' φουβίς χέμων φίλῳ, ἔτ' ἀεγέσιον, ἢ καὶ

Αλλ' ἂν εἴη πολλὰ μεγάλας ἐπ' ἀράγαις.
Μήτε πικρῆται, μηδὲ βλασφῆ ἐπὶ ποίᾳ.)
Οφρα ἴς δέσται χείρη πολιδρυμῖς Θ' ἀνῆρ.

hoc est:

Neu nimis fodiant (nos enim tū frigore sauo
Aspera hyems plātis, aut duris parceret aruis,
Sed potius gelidas premeret nix plurima terras,
Horribilis necdum distincto mergite culmis.)
Ve bonè frugifero lateatur rusticus anno.

μὴ ἔστι οὐρανὸν seu deprecantis, vt alibi ostendimus. ἢ ἡ κόσμος pro ἡ κόσμος ex auctoritate Scholiastæ restituo. Παιὺς ἄνθρωπος inter alia exponit Hesychius, quod etiam hunc locum declarat. Parenthesis quam inseruimus rem clarè explicat. nam illud μὴ ἔστι δὲ ἄλλο ὄρον χείρη, cum versu ultimo construendum. Cæterum ait hoc signum esse non leuis hyemis, quale erat penultimum illud de graibus, sed sæuissimæ: ideoq. niuem setegi ἀλάγκιστα nocituram. Sed sciendum est, quod & alibi monuimus, Scholium Aratæum non vnus esse Theonis, sed & aliorum, nam & sæpe idem iteratum (quod Scholiastæ facere non solent) & contrariæ sententiæ sæpe inseruntur. Idipsum & in aliis aliquot Græcorum Scholiis videre est.

Εὐεῖται.] ἄστυν ποῖτικῶς pro ἄστυν dixit:
Πολλοὶ γὰρ κρημασάν, ἐπ' ἀνυκρησῶν ἐνταυτῶν.]

Manilius:

Nunquam futilibus excaudit ignibus aether,
Squallidamq. elusi deplorant arua coloni.
Οὐτὸς γὰρ πορροῖ.] Elegans epiphomena.
Ἀείλορ.] Quid ἀείλορ iam ante diximus.

Itaque eò te relego.

Ἰππιμαστο ποδός.] Nescio quid Latino Metaphrastæ in mentem venerit, vt posteriorum pedum transferret, cum & ratio, & vocabuli sonus aliud ostendat. Nam ἰππιμαστο est id quod sub armis est.

Βαλόντων ἄρλο.] Suprà quoque eodem verbo vltus est, & alibi notauimus.

Ἀχρῖμαστο.] πολυχρῖμαστο Scholiastes. Sed sensus est: Volunt sine tempestate (hoc est ante tempestatem) satiari.

Μονόλυκον.] Lectio hæc vera: Alij μονόλυκος contra versum: Alij μονόλυκον contra ἀνολογίας. Nouè & eleganter λόνον μονόλυκον λόνον solitarium dixit, tanquam tu ἀνθρώπων μονόλυκον dicas. Delectantur talibus allusionibus Græci, & eius fermè generis sunt, quæ à negatione sumuntur. ἀδολογία ἄχρῖμαστο γάμοστο. Simile autem huic etiam est illud δὲ ἀστυαῖς, & ἀνιόπαις, pro malo Paride. ἀρῶν] autem quod sequitur hoc est vltius proprium luporum est, quoniam & ad Leones & alias feras referatur.

Targyones.] παραγόντες legit Auicenus. ἄρλο est vesperilionum: ἄρλο, proprie turturum, sed communiter pro stridere interpretantur Grammatici: Habet ille hoc modo:

Id parui cum stringunt deniq. mures. Sed legendum est stridunt. Stridere ἄρλο, vel potius ἄρλο. Vox ipsa alludit.

ἄρλο.] Suprà explicauimus. Alij ἀρῶν legunt monente Scholiastæ. Ratio hæc fingi potest. Canis, cum sentiat corpus præ frigore condensari, vt idipsum dissoluat pedes extendit, vti nos brachia nostra ex somno suscitati pandimus.

Καὶ μὲν ἐξ ἴδων.] Scholiastes quoque hos versus continuos non agnoscit, quod in eo rarum, in Auiceno (qui similiter omittit) non perinde infrequens, ad eò vt sæpe nos referre tæduerit, quoties ille aliquid ex Arato prætermittit. Itaque hos versus spurios puro, quales plures esse in hoc opere non dubito. Nam de muribus repetit, cum paulò ante de iis dixerit, quod tamen & alibi de coruo & graculo reperias.

Εὐνοῖα.] ἰοναυτὸν σαδλωσανδὸν intelligit Auicenus. Ee transfactorum sollers componer mensium Signa laborabis.

Et sanè Parapegmata olim in mensis erant distincta.

Εἰ περὶ καὶ ἐπ' ἀστῆς.] Id quod ipse omisit alios scrutari iubet. Scilicet quibus astris orientibus vel occidentibus qualis sit aura, aut potius an euentus cum iis quæ in Parapegmatis circumscribuntur conueniat.

Τέσσαλοι ἡμισφῆρας.] Iubet maximè spectari. τῶν τεσσάρων ἐπὶ εἰκάδι, & τῶν τεσσάρων ἡμισφῆρας ἰσημερίαι. Hinc Virgilius, vt alibi notauimus: Sin ortu in quarto, (namque is certissimus auctor.)

Octo autem, vt subiungit, noctibus æther est σφαδερῶτα, nempe τετάρη, ἄρση, δὲ ἄρση ἐπὶ εἰκάδι, ἐν ἡ καὶ νέα, καμῶνα, δὲ ἄρση, ἄρση, τετάρη, μῶνος ἰσημερία. Vides vnaque τετάρη siue τεσσάρων octo in se dies includere, quibus Luna vetus nouæ astringitur. Illis octo nobis Luna sunt silentia, vt loquuntur Latini, siue Interlunium, ἰσημερία ἀπὸ τῶν, siue ποτόμῶνοι Græcis: Diciturque hoc tempus vno nomine Κωῶστο, quia Luna cum Sole coit. Tunc autem quia Luna, quam non immeritò aëri præesse crediderunt veteres, non lucet, nec aërem calefacit, variæ notandæ sunt immutationes.

Σχιδῶς.] ἀσκόπαις, παραλέγας Scholiastes. Hactenus Aratea,

FINIS.